

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	11
7. DENETİM BULGULARI	11
8. EKLER	51

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Merkez ve Taşra Teşkilatı Personel Durumu	4
Tablo 2: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre 2024 Yılı Bütçelenen ve Gerçekleşen Gelir	4
Tablo 3: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre 2024 Yılı Bütçelenen ve Gerçekleşen Gider	5
Tablo 4: Sosyal Güvenlik Kurumu Sosyal Tesisleri	6
Tablo 5: Kurumun Ortağı Olduğu Kuruluşlar	7
Tablo 6: İcraya İntikal Eden Alacaklar ve Tahsilat Tutarları	40

KISALTMALAR

AŞ: Anonim Şirket

EYT: Emeklilikte Yaşa Takılanlar

GSS: Genel Sağlık Sigortası

HUYAP: Hukuk Uygulamaları Yazılım Projesi

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

MEDULA: Medikal Ulak

MOSİP: Mali Otomasyon Sistemi Projesi

SGDP: Sosyal Güvenlik Destek Primi

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

SGM: Sosyal Güvenlik Merkezi

SHS: Sağlık Hizmet Sunucusu

SUT: Sağlık Uygulama Tebliği

T.C.: Türkiye Cumhuriyeti

TL: Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Kurum Alacaklarının Takibinin Yapıldığı Yazılımlarda Entegrasyonun Sağlanmamış Olması
2. Vadesinde Tahsil Edilmemesi Nedeniyle Takibe Alınan Prim Alacaklarının Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında İzlenmemesi
3. Faaliyet ve Alacak Hesaplarına Ait Tahsilatların Emanet Hesaplarında İzlenmesi
4. Tecil ve Taksitlendirmelere İlişkin Mali İşlemlerin Muhasebe Kayıtlarına Yansıtılmaması ve Tecil İşlemleri İçin Alınan Teminatların Tam ve Doğru Muhasebeleştirilmemesi
5. İşveren Emanetlerine İlişkin İş ve İşlemlerin Tam Olarak Uygulanmaması
6. Bazı Alacakların Hukuk Birimine Gönderilirken Muhasebe Sisteminde Terkin Edilmesi
7. Teşvik Tutarlarının İlgili Bakanlıklardan Eksik Tahsil Edilmesi

B. Diğer Bulgular

1. Taşınmaz Kiralamalarında Sözleşme Hükümlerine Uyulup Uyulmadığının Kontrolünün Yapılmaması
2. Belli Süreyi Gerektiren Doğrudan Temin Alımlarında Sözleşme Yapılmaması
3. Arsa Payı Karşılığı İnşaat Yaptırılmasına İlişkin Protokol Kapsamında Yürütülen Faaliyetlerde Eksikliklerin Bulunması
4. Kira Sözleşmeleri Uzun Süre Devam Ettirilen Taşınmazlara İlişkin Kira Bedelleri Güncellenirken Rayiç Değerlerin Dikkate Alınmaması ve Kira Bedellerinin Artmasına Rağmen Teminat Tutarlarının Güncellenmemesi
5. Prim Borcuna Karşılık Satış Amacıyla Alınan Taşınmazların Nakde Dönüştürülememesi
6. Genel Sağlık Sigortası Primlerinin Tahakkuk ve Tahsiline İlişkin Hatalı Uygulamaların Bulunması
7. Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi
8. İcra ve Haciz Süreçlerinin Sağlıklı İşlememesi

9. İadeli Tıbbi Cihaz Takibinin Sağlıklı Bir Şekilde Yapılmaması

10. Kamu Kurumlarında Çalışan Bazı Personelin Yaşlılık Aylığı Almaya Devam Etmesi

11. Özel Sağlık Hizmet Sunucularına Uygulanan Hasta Kabul Edilmeme Cezasının Yetersiz Olması ve Hastalara Yeterli Bilgilendirmenin Yapılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Değişen sosyal güvenlik ihtiyaç ve risklerine karşı toplumu güvence altına alarak güvenilir, kaliteli ve yenilikçi bir anlayışla sürdürülebilir sosyal güvenlik hizmeti sunmak misyonuyla kurulan; bununla birlikte yenilikçi ve insan odaklı anlayışla topluma kaliteli hizmet sunan, sürdürülebilirliğini sağlamış, dünyada örnek alınan güçlü ve saygın bir kurum olmak vizyonu ile hareket eden Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) hem bütçe büyüklüğü, hem de paydaşlarının sayısı ve çeşitliliği açısından Türk kamu mali sisteminde ağırlığı olan kurumların başında gelmektedir.

Kurum, sosyal güvenliği yaygınlaştırmak, prim gelirlerini artırmak, sağlık hizmetlerine erişimi kısıtlamadan sağlık harcamalarının sürdürülebilirliğini sağlamak, kaliteli sosyal sigortacılık hizmeti vererek hizmet alan memnuniyetini artırmak, kurumsal yönetim sistemini geliştirmek ve bilişim altyapısını geliştirmek amaçlarını benimsemiştir.

Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı, BAĞ-KUR Genel Müdürlüğü ve T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü 20.06.2006 tarihli ve 26173 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu ile Sosyal Güvenlik Kurumu çatısı altında toplanmıştır. Bu yapılanma devlet memurları, hizmet akdine göre çalışanlar, tarım işlerinde çalışanlar, kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar ile tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanları kapsayan beş farklı emeklilik sisteminin, tek bir emeklilik sistemine dönüştürülmesini temin etmeye yönelik olmuştur.

5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden sonra 24.11.2006 tarihinde Kurumun ilk Genel Kurul toplantısı yapılmış, Yönetim Kurulu üyelerinin 28.11.2006 tarihinde göreve başlamalarıyla birlikte Sosyal Sigortalar Kurumu, BAĞ-KUR ve T.C. Emekli Sandığının tüzel kişilikleri sona ermiştir.

02.07.2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile 5502 sayılı Kanun'un Kurumun amaç, tanımlar, kuruluş ve görevlerinin düzenlendiği Birinci Bölümü; organlarının ve görevlerinin düzenlendiği İkinci Bölümünün 6'ncı maddesinin bazı fıkraları hariç geriye kalanını; Başkanlık Teşkilatı, Ana Hizmet Birimleri, Danışmanlık Birimleri, Yardımcı Hizmet Birimleri ve Taşra Teşkilatının düzenlendiği bölümleri yürürlükten kaldırılmıştır. 15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4 sayılı

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 403-433'üncü maddelerinde Sosyal Güvenlik Kurumunun teşkilatı hakkında yeni düzenlemeler yapılmıştır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının ilgili kuruluşu olan Sosyal Güvenlik Kurumu, kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali açıdan özerk olup 5502 sayılı Kanun'da ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde hüküm bulunmayan hallerde özel hukuk hükümlerine tabidir.

Kurumun görevleri, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 405'inci maddesinde şu şekilde belirlenmiştir:

a) Ulusal kalkınma strateji ve politikaları ile yıllık uygulama programlarını dikkate alarak sosyal güvenlik politikalarını uygulamak, bu politikaların geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak.

b) Hizmet sunduğu gerçek ve tüzel kişileri hak ve yükümlülükleri konusunda bilgilendirmek, haklarının kullanılmasını ve yükümlülüklerinin yerine getirilmesini kolaylaştırmak.

c) Sosyal güvenliğe ilişkin konularda; uluslararası gelişmeleri izlemek, Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşlar ile iş birliği yapmak, yabancı ülkelerle yapılacak sosyal güvenlik sözleşmelerine ilişkin gerekli çalışmaları yürütmek, usulüne göre yürürlüğe konulmuş uluslararası antlaşmaları uygulamak.

ç) Sosyal güvenlik alanında eğitim, araştırma ve danışmanlık faaliyetleri yapmak ve yaptırmak, kamu idareleri arasında koordinasyon ve iş birliğini sağlamak.

d) Mevzuat ile Kuruma verilen görevleri yapmak.

Kurumun temel faaliyet alanı; kısa ve uzun vadeli sigorta kollarından oluşan sosyal güvenlik sistemi faaliyetleri ile genel sağlık sigortası faaliyetleridir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 406'ncı maddesinde Kurumun organları; Genel Kurul, Yönetim Kurulu ve Başkanlık olarak sayılmış olup, 413'üncü maddesinde ise Başkanlığın hizmet birimleri aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

a) Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- b) Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü
- c) Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğü
- ç) Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü
- d) Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı
- e) Aktüerya ve Fon Yönetimi Daire Başkanlığı
- f) Strateji Geliştirme Başkanlığı
- g) Personel Daire Başkanlığı
- ğ) Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı
- h) İnşaat ve Emlak Daire Başkanlığı
- ı) Eğitim, Araştırma ve Geliştirme Merkezi Başkanlığı
- i) Hukuk Müşavirliği
- j) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Taşra Teşkilatı" başlıklı 427'nci maddesinde Başkanlığın taşra teşkilâtının; her ilde kurulan sosyal güvenlik il müdürlükleri ile sosyal güvenlik il müdürlüklerine bağlı olarak kurulacak sosyal güvenlik merkezlerinden (SGM) oluşacağı, il ve ilçelerde nüfus, sigortalı ve genel sağlık sigortalı sayısı, iş yeri sayısı, işlem yoğunluğu ve belirlenecek diğer kriterler doğrultusunda yeteri kadar sosyal güvenlik merkezi kurulabileceği veya kaldırılabilceği hükme bağlanmıştır.

Bu kapsamda, sosyal güvenlik merkezleri idari işlemler açısından SGM, Sağlık SGM, Mali Hizmetler SGM ve Rehberlik SGM olmak üzere 4 kategoriye ayrılmakta olup Yönetim Kurulunun muhtelif tarihli ve sayılı kararları ile 450 SGM, 35 Sağlık SGM, 82 Mali Hizmetler SGM ve 34 Rehberlik SGM olmak üzere toplam 601 adet SGM'nin kurulmasına karar verilmiştir. Bunlardan, 411 SGM, 34 Sağlık SGM, 82 Mali Hizmetler SGM ve 29 Rehberlik SGM olmak üzere toplam 556 adet SGM faaliyetine başlamıştır. 39 SGM, 1 Sağlık SGM ve 5 Rehberlik SGM olmak üzere toplam 45 adet SGM'nin kuruluş çalışmaları ise devam etmektedir.

Kurumun merkez ve taşra teşkilatında 32.774 personel görev yapmakta olup bunların dağılımı aşağıda gösterilmektedir:

Tablo 1: Merkez ve Taşra Teşkilatı Personel Durumu

TEŞKİLAT	MEMUR	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	İŞÇİ	TOPLAM
MERKEZ	3.386	239	843	4.468
TAŞRA	22.217	1.279	4.810	28.306
TOPLAM	25.603	1.518	5.653	32.774

1.3. Mali Yapı

SGK, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli IV sayılı Cetvel'de yer alan bir kamu idaresidir.

Kurum, bütçe işlemlerini Strateji Geliştirme Başkanlığınca hazırlanan Bütçe Yönergesi hükümlerine göre yürütür. Hazırlanan bütçe teklifleri Kurum Başkanı tarafından Yönetim Kurulu onayına sunulur.

28/12/2023 tarihli ve 2023/409 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile kabul edilen Sosyal Güvenlik Kurumu 2024 Mali Yılı Bütçe Kararı'nda, Kurumun bütçe geliri 3.799.457.951.000,00 TL olarak tahmin edilmiş olup 2024 mali yılında net bütçe gelirleri 4.074.437.216.996,62 TL olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 2: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre 2024 Yılı Bütçelenen ve Gerçekleşen Gelir

GELİRLERİN TÜRÜ	GELİR TAHMİNİ (TL)	GERÇEKLEŞEN TUTAR (TL)
02 – SOSYAL GÜVENLİK GELİRLERİ	3.067.263.473.000,00	3.559.737.223.994,10
03- TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	485.194.000,00	577.294.262,13
04- ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	385.657.899.000,00	54.509.609.224,71
05- DİĞER GELİRLER	43.278.347.000,00	123.425.683.267,87
06- SERMAYE GELİRLERİ	30.000.000	2.286.595.098,08
08- ALACAKLARDAN TAHSİLATLAR	302.743.038.000,00	448.149.698.194,00
09 – RED VE İADELER (-)	0,00	114.248.887.044,27
NET BÜTÇE GELİRİ TOPLAMI	3.799.457.951.000,00	4.074.437.216.996,62

2024 mali yılında; Sosyal Güvenlik Gelirleri bütçe tahmininin %116,06'sı oranında gerçekleşerek 3.559.737.223.994,10 TL,

Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri bütçe tahmininin %118,98'i oranında gerçekleşerek 577.294.262,13 TL,

Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler bütçe tahmininin %14,13'ü oranında gerçekleşerek 54.509.609.224,71TL,

Diğer Gelirler bütçe tahmininin %285,19'u oranında gerçekleşerek 123.425.683.267,87 TL,

Sermaye Gelirleri bütçe tahmininin %7.621,98'i oranında gerçekleşerek 2.286.595.098,08 TL,

Alacaklardan Tahsilatlar ise bütçe tahmininin %148,03'ü oranında gerçekleşerek 448.149.698.194,00 TL olmuştur.

Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler 114.248.887.044,27 TL gerçekleşmiştir.

Kurumun giderleri sağlanan gelirlerden, gelirlerin yetersiz kaldığı durumlarda ise Hazine yardımı ile karşılanmaktadır. 2024 yılında 54.509.154.709,00 TL Hazine yardımı alınmıştır. Bu tutar 04. Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler ekonomik kodu içerisinde takip edilmektedir.

Tablo 3: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre 2024 Yılı Bütçelenen ve Gerçekleşen Gider

GİDERLERİN TÜRÜ	NİHAİ BÜTÇE ÖDENEĞİ (TL)	GERÇEKLEŞEN TUTAR (TL)
01- PERSONEL GİDERLERİ	22.867.874.000,00	20.324.487.855,96
02- SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	4.978.695.000,00	2.847.327.640,50
03- MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	11.456.050.000,00	9.163.926.139,66
04- FAİZ GİDERLERİ	800.000,00	564.769,19
05- CARİ TRANSFERLER	4.059.801.455.813,46	3.887.333.103.263,70
06- SERMAYE GİDERLERİ	1.396.634.400,00	1.147.666.947,00
NET BÜTÇE GİDERİ TOPLAMI	4.100.501.509.213,46	3.920.817.076.616,01

2024 mali yılında; Personel Giderleri bütçe tahmininin %88,88'i oranında gerçekleşerek 20.324.487.855,96 TL,

Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri bütçe tahmininin %57,19'u oranında gerçekleşerek 2.847.327.640,50 TL,

Mal ve Hizmet Alım Giderleri bütçe tahmininin %79,99'u oranında gerçekleşerek 9.163.926.139,66 TL,

Faiz Giderleri bütçe tahmininin %70,60'ı oranında gerçekleşerek 564.769,19 TL,

Cari Transferler (emekli aylıkları, kısa vadeli sigorta ödemeleri, sağlık giderleri, ek ödeme, faturalı ödemeler) bütçe tahmininin %95,75'i oranında gerçekleşerek 3.887.333.103.263,70 TL,

Sermaye Giderleri ise bütçe tahmininin %82,17'si oranında gerçekleşerek 1.147.666.947,00 TL olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosunda 2024 yılı faaliyet gideri toplamı 3.688.400.658.395,88 TL'dir. Faaliyet geliri toplamı 3.796.677.938.240,91 TL, faaliyet gelirlerinden indirim, iade ve iskontolar toplamı 1.203.808,80 TL, olarak yer almıştır. 2024 yılı olumlu faaliyet sonucu 108.276.076.036,23 TL'dir. Buna karşılık, enflasyon düzeltmesi işlemleri sonucunda oluşan farkın Faaliyet Sonuçları Tablosunda yer almadığı, söz konusu hata nedeniyle 2024 yılı olumlu faaliyet sonucunun 3.997.101.507,90 TL fazla olduğu tespit edilmiştir.

Sosyal Güvenlik Kurumunun 14 adet sosyal tesisi bulunmaktadır. Bu tesisler aşağıdaki şekildedir:

Tablo 4: Sosyal Güvenlik Kurumu Sosyal Tesisleri

MERKEZ TEŞKİLATINA BAĞLI TESİSLER	TAŞRA TEŞKİLATINA BAĞLI TESİSLER
Kavaklıdere Eğitim Merkezi ve Misafirhanesi (Ankara)	Üsküdar Eğitim ve Dinlenme Tesis (İstanbul)
Balgat Eğitim Merkezi ve Misafirhanesi (Ankara)	İzmir Eğitim ve Dinlenme Tesis
Fevzi Çakmak Eğitim Merkezi ve Misafirhanesi	Şanlıurfa Misafirhanesi
Terzi ve Kuru Temizleme-Berber Salonu İşletmesi (Ankara)	Bursa Misafirhanesi
Spor Salonu ve Halı Saha İşletmesi (Ankara)	Artvin Misafirhanesi
Kuşadası Eğitim Merkezi ve Dinlenme Kampı (Aydın)	Topkapı Misafirhanesi (İstanbul)
Balgat Kreş ve Gündüz Bakımevi (Ankara)	Beşiktaş Misafirhanesi (İstanbul)

Kurumun ortaklık payı bulunan mali kuruluşlar ile mal ve hizmet üreten kuruluşlara ilişkin bilgilere aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 5: Kurumun Ortağı Olduğu Kuruluşlar

	İştirakin Adı	Sermaye (TL)	Kurum Hisse Miktarı (TL)	Kurum Hisse Oranı (%)
1	Emek İnşaat ve İşletme AŞ	14.500.000,00	7.105.000,00	49
2	Taksim Otelcilik AŞ	350.000.000,00	109.987.500,00	31,43
3	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (*)	1.411.170.743,00	77.238.455,00	5,47
4	Merkez Bankası AŞ	25.000,00	422	1,69
5	Petlas Las. San. ve Tic. AŞ	10.000.000,00	2.463,00	0,02
6	USX-RAY Röntgen AŞ	2.450.000,00	2.775,10	0,11
7	Ankara Anonim Türk Sigorta Şirketi	148.500.000,00	250.139,50	0,18
8	Şeker Sigorta AŞ	102.646.444,00	149.334,00	0,15
9	Türk Ticaret Bankası AŞ	234.458.622,95	810.771,10	0,35
10	Pegagaz AŞ	50.000,00	0,05	0
11	Tasfiye Halinde Ticaret Factoring Hizmetleri AŞ	75.000,00	7.500,00	10
12	Tasfiye Halinde ESÇİM Eskişehir Çimento Fabrikası AŞ	78.121.800,00	1.531.801,93	1,96
(*) Şirket, 2017 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile Türkiye Varlık Fonuna devredilmiştir.				

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

SGK, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49, 50 ve geçici 3’üncü madde hükümlerine dayanılarak hazırlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir. Bu nedenle, SGK tarafından 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi ile Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak hazırlanan Sosyal Güvenlik Kurumu Muhasebe Yönetmeliği 25.06.2021 tarihli ve 31522 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Söz konusu Yönetmelik SGK muhasebe birimlerinin muhasebe kayıt ve işlemlerini kapsamaktadır. Yönetmelik’in 263’üncü maddesinde, Yönetmelik’te hüküm bulunmayan hallerde Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir.

SGK muhasebe hizmetleri, Mali Otomasyon Sistemi Projesi (MOSİP) adı verilen bir sistem temelinde yürütülmektedir. Bu kapsamda, tüm illerde muhasebe işlemlerini yürütmekle görevli mali hizmetler sosyal güvenlik merkezleri oluşturulmuştur. Mali hizmetler sosyal güvenlik merkez müdürünün yetkisi dahilinde il bazında gerçekleşen mali işlemler MOSİP

sistemine kaydedilmektedir. Merkezde ise Kurumun muhasebe hizmetlerini yürütmek Strateji Geliştirme Başkanlığı sorumluluğundadır. Merkezde bulunan harcama birimlerince gerçekleştirilen mali işlemler, merkez muhasebe birimi tarafından MOSİP sisteminde takip edilmektedir. İllerde il düzeyinde mali rapor üretilebilmekle birlikte Kurumun konsolide mali raporları, Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından MOSİP sisteminden çekilerek sunulmaktadır.

Sosyal Güvenlik Kurumu Muhasebe Yönetmeliği'nin 12'nci bölümünde mali raporlamaya ilişkin düzenleme yapılmıştır. Yönetmelik'in 251'inci maddesinde sayılan mizan cetveli, temel mali tablolar ile diğer tablolar SGK Başkanlığınca belirlenen sürelerde hazırlanmakta ve bazı tablolar kamuoyuna sunulmaktadır. Ayrıca SGK Başkanlığınca üretilen mizanlar, temel mali tablolarla birlikte belirlenen sürelerde Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulacak olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Özkaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik risklerin etki/olasılık değerlendirmeleri 10*10 matris üzerinden yapılarak puan belirleme çalışmaları yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 30 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 25'i doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur. İç kontrol sistemi kurma ve yapılandırma çalışmaları büyük ölçüde tamamlanmış olup sistemin işleyişine ilişkin gerekliliklerin Kurum tarafından yerine getirildiği değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Sosyal Güvenlik Kurumunun 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kurum Alacaklarının Takibinin Yapıldığı Yazılımlarda Entegrasyonun Sağlanmamış Olması

Kurumun alacaklarına ilişkin işlemlerin tahakkuk esasına göre gerçekleştirilmemesi nedeniyle mali tabloların cari dönemde Kurum alacağına dönüşmüş tutarları tam olarak yansıtmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesinde; muhasebe sisteminin; malî raporların düzenlenmesi ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak ve karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde kurulup yürütüleceği, kamu hesaplarının; kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemler ile garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulacağı hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanun'un 51'inci maddesinde ise kamu gelir ve giderlerinin tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterileceği, bütçe gelirlerinin tahsil edildiği yılda kaydedileceği, bütçe giderlerinin ödendiği yılda muhasebeleştirileceği, kamu hesaplarının malî yıl esasına göre tutulacağı belirtilerek muhasebe sisteminin temel ilkeleri ortaya konulmuştur.

Kurum muhasebe hizmetleri, Mali Otomasyon Sistemi Projesi (MOSİP) adı verilen bir sistem üzerinden yürütülmektedir. Kurum gelirleri arasında önemli bir yer tutan genel sağlık sigortası (GSS) primleri, kamu hizmetlerinde çalışanlardan prim gelirleri (memurlar) ile ek karşılık primlerinin tahakkuk işlemleri MOSİP Sisteminde kayıt altına alınmaktadır. 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b maddesi kapsamındaki primlerin, süresinde ödenmeyen 4/1-a kapsamındaki primlerin, gecikme cezası ve zamların ve sosyal güvenlik destek primi (SGDP) gelirlerinin tahakkuk işlemleri ise MOSİP dışındaki bilgi sistemlerinde (Güvence ve İşveren Sistemleri) gerçekleştirilmektedir.

SGK Sigorta Primleri Genel Müdürlüğünden alınan veriye göre; Kurumun 2024 yılı sonu itibarıyla 4/1-a kapsamında 831.296.043.624,00 TL, 4/1-b kapsamında 459.970.189.472,00 TL tutarında Kurum alacağı bulunmaktadır. Kurum alacağına dönüşen bu tutarlar tam ve doğru olarak mali tablolara yansıtılamamaktadır.

Hizmet akdine dayalı prim gelirleri (4/1-a kapsamında olanların prim gelirleri) tahakkuku tahsiline bağlı bir gelir gibi tahsilat yapıldığında prim gelirin hem tahakkuku hem de tahsilatı aynı muhasebe işlem fişinde yapılmaktadır. Bu kayıtların yanı sıra 4/1-a kapsamındaki Kurum alacaklarının cari dönemdeki tahakkuk kayıtlarının mükerrer kaydedilmesi nedeniyle tahakkuk eden ve tahsil edilemeyen hizmet akdine dayalı prim gelirlerinin muhasebe kayıtlarında gerçeği yansıtmadığı tespit edilmiştir. Mükerrer olarak yıl içinde kaydedilen prim tahakkukları dönem sonu itibarıyla ters kayıt yapılarak muhasebe kayıtlarından çıkarılmıştır. Gerçekleştirilen muhasebe işlemlerinin tahakkuk esaslı muhasebe

sisteminin mantığına uygun olmadığı ve 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ile 600 Gelirler Hesabı'nda yer alan tutarların cari ve geçmiş dönemde Kurum alacağına dönüşmüş tutarları tam olarak yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi tarafından, Kurum alacaklarının mali tablolarda tam ve doğru şekilde gösterilebilmesi amacıyla yeni bir yazılım projesi başlatıldığı ifade edilmiştir.

Yazılım çalışmalarının tamamlanarak; Kurum alacaklarına ilişkin mali işlemlerin 5018 sayılı Kanun'da öngörülen tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmesi ve ilgili oldukları dönem mali tablolarında tam ve doğru olarak raporlanması gerekmektedir.

BULGU 2: Vadesinde Tahsil Edilmemesi Nedeniyle Takibe Alınan Prim Alacaklarının Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında İzlenmemesi

Hizmet akdiyle çalışanlar, bağımsız çalışanlar veya çalışmayanlar adına tahakkuk eden ve vadesinde tahsil edilemediği için takibe alınan prim gelirlerinin, 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı'nda takip edilmediği görülmüştür.

Sosyal Güvenlik Kurumu Muhasebe Yönetmeliği'nin 35'inci maddesinde, mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen sosyal güvenlik gelirleri, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, diğer gelirler ve sermaye gelirleri alacaklarından takibe alınan tutarlar ile bunlardan yapılan tahsilat, tecil ve terkinlerin izlenmesi için 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının kullanılacağı ifade edilmiştir.

Muaccel hale gelmiş prim alacakları merkez tarafından otomatik olarak topluca icra havuzuna aktarılmakta ve bu alacaklar için icra takip süreci başlamaktadır. Ayrıca, tüm illerde bulunan işveren servisleri tarafından da icraya bazı alacaklar aktarılmaktadır. Muhasebe işlemlerinin gerçekleştirildiği MOSİP Sistemi ile prim tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin gerçekleştirildiği kaynak sistemler arasında tam olarak entegrasyon sağlanamaması nedeniyle icra birimine aktararak takibe alınan prim alacakları muhasebe kayıtlarına tam ve doğru olarak yansıtılmamaktadır.

Yapılan incelemede hizmet akdiyle çalışanlar ile bağımsız çalışanlar veya çalışmayanlardan alınacak takibe alınmış prim borçlarının izlendiği yardımcı hesapların 2022 dönem sonundan beri hiç işlem görmediği, 2024 yılında icraya 169.689.251.928,18 TL alacak intikal ettirilmesine ve bu alacaklardan 53.828.931.545,72 TL tahsilat yapılmasına rağmen bu işlemlere ilişkin muhasebe kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından, takibe alınan prim alacaklarının muhasebe kayıtlarıyla entegre olmasını sağlamak amacıyla iki farklı yazılım projesine başlanıldığı ifade edilmiştir.

Yazılım çalışmalarının tamamlanarak; vadesinde tahsil edilemeyen prim ve prime bağlı gelirlerin, takibe alındıkları andan itibaren mali tablolarda tam ve doğru olarak raporlanması sağlanmalıdır.

BULGU 3: Faaliyet ve Alacak Hesaplarına Ait Tahsilatların Emanet Hesaplarında İzlenmesi

Kurumun cari yıl prim gelirleri ve geçmiş dönem alacaklarına ait tahsilatların emanet hesaplarında izlenmesi nedeniyle varlık ve yükümlülükler ile faaliyet sonuçlarının hatalı raporlandığı görülmüştür.

Sosyal Güvenlik Kurumu Muhasebe Yönetmeliği'nin 126'ncı maddesinde; 333 Emanetler Hesabı'nın, muhasebe birimlerince emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı hükme bağlanmıştır.

Alacakların takip ve tahsilinde yazılımlar arası entegrasyonun tam olarak sağlanamaması nedeniyle, bankalar aracılığıyla yapılan tahsilatlar niteliği araştırılmak üzere önce emanet hesaplarına alınarak muhasebe kayıtlarına yansıtılmakta, daha sonra tahsil edilen tutarlardan tahakkuk kayıtları ile eşleştirilen tutarlar emanet hesaplarından mahsup edilerek ilgili faaliyet ve alacak hesaplarına aktarılmaktadır. Ancak yapılan tahsilatların tahakkuk kayıtları ile bağlantısının kurulamaması durumunda yapılan tahsilatlar emanet hesaplarından mahsup edilememektedir. 333.14 yardımcı hesaplarının kapatılamayan gönderme emirlerinin izlenmesinde kullanılması gerekirken yapılan tahsilatlar ilk olarak 333.14.07.01 Online Banka Tahsilat Saymanlık Emaneti Hesabı'na alınmakta, kişi adına emanete aktarılan tutarlar 333.14.07.02 Online Banka Tahsilat Kişi Emaneti Hesabı'na alınarak ilgilinin borcuna mahsup edilenler gelir kaydedilmekte, borca mahsup edilemeyenler ise sistem tarafından 333.14.07.03 Düzeltilen Emanet Tahsilatı Hesabı'na aktarılmaktadır. Bu durum, emanet hesaplarında yapılan işlemlerde artışa neden olmakta, faaliyet ve alacak hesaplarının sağlıklı bir şekilde kontrolüne imkan vermemekte ve bir yıllık mali işlemlerinin yansımaları olan temel mali tabloların güvenilirliğini zedelemektedir.

SGK mali tabloları üzerinde yapılan incelemede 333 Emanetler Hesabı'nın 2022 yılında 12.588.808.124,36 TL, 2023 yılında 22.188.197.152,91 TL ve 2024 yılında ise 27.514.961.351,92 TL tutarında alacak bakiyesi verdiği tespit edilmiştir. Banka tahsilatları ile

Hazine ve Maliye Bakanlığından yapılan transferlerin ilgili hesaplara aktarılmadan önce 333 Emanetler Hesabı'na kaydedilmesi nedeniyle bu hesabın amacına uygun kullanılmadığı değerlendirilmektedir. Ayrıca, geçmiş yıllarda tahsil edilen malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası primlerinin 333 Emanetler Hesabında bekletilmesi ve 2024 yılında gelir kaydedilmesi nedeniyle 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 81'nci maddesine göre alınması gereken devlet katkısı da gecikmeli olarak tahsil edilmektedir.

Kamu İdaresi tarafından, prim ve prime ilişkin tüm Kurum alacaklarıyla ilgili programlar arasında tam entegrasyonu sağlayacak yeni yazılım projesinin tamamlanmasıyla, bulguda belirtilen hususların ortadan kaldırılabilceği ifade edilmiştir.

Yazılım çalışmalarının tamamlanarak; Kurum alacaklarının takip ve tahsil süreçlerinin tahakkuk esaslı muhasebe sistemi üzerinden yürütülerek emanet hesaplarının amacı dışında kullanımının engellenmesi ve yapılan tahsilatlardan gelir ile alacaklara ilişkin olanların ilgili hesaplara kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Tecil ve Taksitlendirmelere İlişkin Mali İşlemlerin Muhasebe Kayıtlarına Yansıtılmaması ve Tecil İşlemleri İçin Alınan Teminatların Tam ve Doğru Muhasebeleştirilmemesi

Kamu borçlusu tarafından talep edilmesi halinde Kurum alacaklarında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'da belirlenen şartlara uygun olarak tecil ve taksitlendirme yapılabilmektedir. Tecil ve taksitlendirme süreçleri ile alınması gereken teminatların incelenmesi sonucunda tecil ve taksitlendirmelere ilişkin mali işlemlerin muhasebe kayıtlarına yansıtılmadığı, tecil işlemleri için alınan teminatların tam ve doğru muhasebeleştirilmediği görülmüştür.

a) Tecil ve Taksitlendirmelere İlişkin Mali İşlemlerin Muhasebe Kayıtlarına Yansıtılmaması

Kurum tarafından gerçekleştirilen tecil ve taksitlendirme işlemlerinin tam ve doğru olarak muhasebe kayıtlarına alınmadığı görülmüştür.

Amme borcunun vadesinde ödenmesi veya haczin tatbiki veyahut haciz edilmiş malların paraya çevrilmesi amme borçlusunu çok zor duruma düşürecekse, borçlu tarafından 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 48'inci maddesinin birinci fıkrası

uyarınca borcun tecil edilmesi istenebilmektedir. Borçlu tarafından talep edilmesi ve gerekli şartlarda teminat gösterilmesi durumunda, alacaklı amme idaresi 36 ayı geçmemek üzere amme alacağını tecil edebilmektedir. Tecil ve taksitlendirme yetki tutarları, borçluların başvuruları, borçlunun çok zor durum halinin incelenmesi, tecil ve taksitlendirme süreleri, teminata ilişkin hususlar Kurumun yayımlamış olduğu 2024/12 sayılı Genelge’de detaylı olarak açıklanmıştır.

Aynı zamanda, 2018/11500 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’na dayanılarak hazırlanan Sosyal Güvenlik Kurumu Alacaklarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48/A Maddesine Göre Tecil ve Taksitlendirilmesine İlişkin Yönetmelik ile Kuruma olan yükümlülüklerini süresinde yerine getirmiş olmakla birlikte son bir yıl içinde borçlarını ödeyememiş olan uyumlu prim borçlularının borçlarını Kanun’un 48/A maddesi uyarınca taksitlendirerek ödeyebilmelerine ilişkin işlemleri düzenlemek amaçlanmıştır.

Sosyal Güvenlik Kurumu Muhasebe Yönetmeliği’nin 37 ve 73’üncü maddelerine göre, gelirlerden alacaklar veya gelirlerden takipli alacaklar ya da diğer faaliyet alacakları hesabında kayıtlı tutarlardan mevzuatı gereğince tecil veya tehir edilen tutarların vadesine göre bir yıl veya faaliyet dönemi ile sınırlı olarak tecil ve tehir edilen tutarların 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı’nda, bir yılı aşan süreyle tecil ve tehir edilen tutarların ise duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı’nda takip edilmesi gerekmektedir.

Kurum son 5 yılda 295.989 işveren dosyası üzerinden 49.716.832.516,00 TL tutarında alacağını 6183 sayılı Kanun’un 48 ve 48/A maddeleri kapsamında tecil etmiş ve tecil işlemi uygulanan 16.497 işveren dosyasında ise 951.009.594,00 TL tutarında tecil işlemi bozulmuştur.

Kurum cari ve geçmiş yıl muhasebe kayıtlarının ve 122/222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı’nın detay kod bazında yardımcı defterlerinin incelenmesi sonucunda, tecil ve taksitlendirilen Kurum alacaklarının muhasebe kayıtlarında gösterilmediği ve bu kapsamdaki tecil ve taksitlendirmeler için 2022 yılından bu yana muhasebe kayıtlarında işlem yapılmadığı tespit edilmiştir. 6183 sayılı Kanun’un 48 ve 48/A maddeleri uyarınca yapılan tecil ve taksitlendirme tutarlarına, Kurumun bu kapsamdaki kısa ve uzun vadeli alacak tutarlarına ve ödeme veyahut iptal işlemi nedeniyle ortadan kalkan taksitli alacak tutarlarına Kurum mali tabloları üzerinden ulaşılammamaktadır.

Kamu İdaresi tarafından, yeni yazılım projesi tamamlandığında tecil ve taksitlendirmelere ilişkin mali işlemlerin muhasebe kayıtlarına tam ve doğru olarak kaydedilebileceği ifade edilmiştir.

Kurum mali tablolarının gerçeğe uygun, tam ve doğru bilgi vermesinin sağlanması amacıyla gerekli yazılım çalışmalarının tamamlanması, tecil edilen kamu alacaklarının vadesine göre 122/222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'nda takip edilmesi gerekmektedir.

b) Tecil İşlemleri İçin Alınan Teminatların Tam ve Doğru Muhasebeleştirilmemesi

Kanun'un 48 ve 48/A maddeleri kapsamında tecil edilen Kurum alacakları için alınan teminatların ve borçlunun malları üzerine uygulanan haciz işlemlerinin teminat kabul edildiği hallerde bu teminatların tam ve doğru muhasebeleştirilmediği görülmüştür.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 48'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, amme borçlusunun alacaklı tahsil daireleri itibarıyla tecil edilen borçlarının toplamının 50.000,00 TL üzerinde olması halinde bu tutarı aşan kısmın yarısı kadar teminat alınması gerekmele beraber bu tutarın altında kalan borçlar için teminat alınması gerekmemektedir. Kanun'un 48/A maddesi kapsamında yapılacak tecil işlemlerinde ise amme borçlusunun Kuruma olan borçlarının toplamının 500.000,00 TL'yi aşmaması halinde teminat aranmayacak olup bu tutarı aşması halinde aşan tutarın %25'i kadar teminat alınması gerekmektedir. İki maddede de görüldüğü üzere belli bir tutarın üstündeki borçlar için teminat alınması öngörülmüştür.

Adı geçen Kanun'un hem 48 hem de 48/A maddesinde, haciz yapılmışsa hacizli malın teminat yerine geçeceği hükmüne yer verilmiştir. Tecil edilen kamu alacağı ile ilgili olarak daha önceden yapılmış olan hacizler yapılan ödemeler oranında kaldırılacaktır. Ayrıca, 6183 sayılı Kanun'un 56'ncı maddesinde; karşılığında teminat gösterilmiş bulunan amme alacağı vadesinde ödenmediği takdirde borcun 15 gün içinde ödenmesi, aksi halde teminatın paraya çevrileceği veya diğer şekillerle cebren tahsile devam olunacağını borçluya bildirileceği; borcun ödenmediği takdirde teminatın paraya çevrilerek kamu alacağının tahsil edileceği şeklinde düzenleme yapılmıştır.

İcra Daire Başkanlığından temin edilen veriler incelendiğinde bu kapsamda nakit veya teminat mektubu niteliğinde alınan teminatların sayısının az olduğu ve genelde alacaklar için borçluların mallarına konulan hacizlerin teminat olarak kabul edildiği tespit edilmiştir. Kurum

teminat olarak kabul edilen hacizli malları 910 Alınan Teminat Mektupları Hesabı'nın 03 detay kodunda 6183 48. Madde Kapsamında Teminat İzleme yardımcı hesabında takip etmektedir.

Kamu alacağı tecil edilen borçlular ile bunlar adına muhasebe kayıtlarına alınan teminatlar karşılaştırılarak 910.03 hesabı yardımcı defterinin detayı incelendiğinde, 6183 sayılı Kanun uyarınca tecil işlemi yapılmış kamu alacakları için alınan teminat tutarları muhasebe kayıtlarında 93.367.053.383,07 TL olarak görünmektedir. Bu tutar, toplam tecil edilen tutarlardan daha yüksektir. Ancak, 910.03 6183 48'inci Madde Kapsamında Teminat İzleme yardımcı hesabının detayı incelendiğinde taksitlendirme süresi biten veya bozulan işveren dosyalarına ait teminatların halen bu hesapta takip edildiği, tecil ve taksitlendirme yapılan bir kısım dosyalar için alınan teminat tutarlarının muhasebe kayıtlarına yansıtılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından, teminat girişi yapılmayan bazı tecil ve taksitlendirme işlemleri için 2025 yılı Ocak ayı itibarıyla teminat girişlerinin tamamlandığı ve teminat alınması gereken tutarın muhasebeleştirme işlemi yapılmadan tecil başvurusunun sonuçlandırılmamasına yönelik yazılım çalışmasının devam ettiği ifade edilmiştir. Dosya bazında teminat girişlerinin tamamlandığı ifade edilse de tecil ve taksitlendirme işlemleri için alınan tüm teminat tutarları halen muhasebe kayıtlarında gösterilmemektedir.

Tecil edilen kamu alacaklarını garanti altına almak amacıyla alınan teminatların bulguda belirtilen hususlara dikkat edilerek tam ve doğru bir şekilde muhasebe kayıtlarında takip edilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: İşveren Emanetlerine İlişkin İş ve İşlemlerin Tam Olarak Uygulanmaması

İşveren sisteminde bulunan emanetlerin muhasebe kayıtlarına yansıtılmadığı, sistemde oluşan emanetlerin icra takibindeki alacaklara mahsup edilmediği görülmüştür.

Kurum 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4/1-a maddesi kapsamındaki sigortalılara ilişkin prim ve prime bağlı gelirler ile gecikme zamlarını Mali Otomasyon Sistemi Projesi (MOSİP) dışında İşveren Sisteminde takip etmektedir. İşveren sisteminde takip edilen iş yerlerine ait emanetlerin muhasebeleştirilmesi, mahsup edilmesi ve aktarılması konularında tespit edilen hatalı uygulamalara aşağıda yer verilmiştir:

a) İşveren Sisteminde Bulunan Emanetlerin Muhasebe Kayıtlarına Yansıtılmaması

İşveren sisteminde oluşan tüm emanet tutarlarının MOSİP sistemine aktarılmaması nedeniyle muhasebe kayıtlarına yansımadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Kayıt Zamanı" başlıklı 50'nci maddesine göre, bütün mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. Sosyal Güvenlik Kurumu Muhasebe Yönetmeliği'nin 126'ncı maddesinde ise 333 Emanetler Hesabı'nın, muhasebe birimlerince emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı hükme bağlanmıştır.

Hizmet akdiyle çalışanlara ilişkin Kuruma bildirim yapan iş yerlerinin cari ve geçmiş dönem işlemlerinden, yapılandırma işlemlerinden veya icra taksitlendirme ile diğer icra işlemlerinden kaynaklanan 7.073.237.805,61 TL emanet tutarının İşveren Sisteminde takip edildiği, MOSİP sistemine aktarma işlemi yapılmadığı ve bu nedenle muhasebe kayıtlarına yansıtılmadığı tespit edilmiştir. Mali işlem niteliği taşıyan söz konusu emanetlerin muhasebe kayıtlarına alınmaması nedeniyle 333 Emanetler Hesabı'nın Kurum mali tablolarında tam ve doğru bilgi vermediği değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi tarafından, işveren müfredat kartlarının düzeltilmesi ile emanet hesaplarının tasfiye edilmesine yönelik gerekli talimatların yinelandığı, işlemlerin hızlandırılmasının sağlandığı ve tahakkuk esaslı muhasebe anlayışına uygun olarak oluşturulan yeni yazılım projesiyle sorunun çözülebileceği ifade edilmiştir.

Gerekli çalışmaların tamamlanarak, Kurum mali tablolarının gerçeğe uygun bilgi vermesi amacıyla İşveren Sisteminde oluşan emanetlerin muhasebe kayıtlarına alınarak 333 Emanetler Hesabı'na kaydedilmesi gerekmektedir.

b) İşveren Sisteminde Oluşan Emanetlerin İcra Takibindeki Alacaklara Mahsup Edilmemesi

İş yerlerinin vadesinde ödenmemesi nedeniyle icra takibi başlatılan borçlarıyla İşveren Sisteminde yer alan emanet tutarlarının mahsuplaştırılmadığı ve emanette bekleyen paraları bulunmasına rağmen iş yerleri hakkında icra takip süreçlerine devam edildiği görülmüştür.

Merkez tarafından otomatik icra uygulamasıyla topluca il müdürlüklerinin icra havuzuna aktarılan muaccel borçlar, icra hazırlık birimleri tarafından icra havuzundan çekilerek

borçlulara ödeme emri tebliğ edilmekte ve icra servislerince 6183 sayılı Amme Alacakları Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Kurum Genelgelerinde belirlenen hükümlere göre icra takip ve tahsilat süreci devam ettirilmektedir.

Yapılan incelemede işverenlere ait emanet tutarlarının ilgili işverenlerin icra biriminde takip edilen birçok döneme ait prim, işsizlik sigortası, idari para cezası ve diğer borçlarını karşılayabilecek olmasına rağmen mahsuplaştırılmadığı ve icra takip ve tahsilat süreçlerine devam edildiği tespit edilmiştir.

İşverenlerin borçlarına mahsup edilmemiş veya iade edilememiş İşveren Sisteminde oluşan emanet tutarlarının çoğu geçmiş dönemlerden kalmış olup, emanetlere ilişkin mali işlemlerin muhasebeleştirilmemesi nedeniyle mali tabloların yıllardan beri hatalı veri üretmesine neden olunmuştur.

Kamu İdaresi tarafından, İşveren Sisteminde oluşan icra emanetlerinin takibe alınan alacaklara mahsup edilmesine yönelik olarak ilgili birimlere talimat verildiği, işlemlere devam edildiği ve tahakkuk esaslı muhasebe anlayışına uygun olarak oluşturulan yeni yazılım projesiyle sorunun çözülebileceği ifade edilmiştir.

Gerekli çalışmaların tamamlanarak, Kurum alacaklarının daha sağlıklı takibi ve alacakların takibinde kullanılan kaynakların azaltılması amacıyla işveren emanetlerinin öncelikle muaccel hale gelmiş ilgili borçlara mahsup edilerek tasfiye edilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Bazı Alacakların Hukuk Birimine Gönderilirken Muhasebe Sisteminde Terkin Edilmesi

Bazı illerde trafik kazaları ve iş kazalarından doğan rücu alacaklarına ilişkin dosyaların hukuk birimine gönderilirken muhasebe sisteminden terkin edilmesi nedeniyle takibinin zorlaştığı görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "İş Kazası ve Meslek Hastalığı ile Hastalık Bakımından İşverenin ve Üçüncü Kişilerin Sorumluluğu" başlıklı 21'inci maddesinde iş kazası ve meslek hastalığı, işverenin kastı veya sigortalıların sağlığını koruma ve iş güvenliği mevzuatına aykırı bir hareketi sonucu meydana gelmişse, Kurumca sigortalıya veya hak sahiplerine bu Kanun gereğince yapılan veya ileride yapılması gereken ödemeler ile bağlanan gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değeri toplamının sigortalı

veya hak sahiplerinin işverenden isteyebilecekleri tutarlarla sınırlı olmak üzere, Kurumca işverene ödettirileceği hüküm altına alınmıştır.

Emeklilik Hizmetler Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan 2016/21 sayılı Genelge'nin "7.2. İş Kazası, Meslek Hastalığı ve Hastalık Vakalarında Rücu İşlemleri" başlıklı bölümünde iş kazası, meslek hastalığı ve hastalık vakaları nedeniyle Kurumun denetim ve kontrol ile yetkili görevlilerince ya da bakanlık iş müfettişlerince soruşturulan olaylar hakkında tanzim olunan raporlarda veya kesinleşmiş mahkeme kararlarında belirlenen kusur oranlarına göre kısa vadeli sigorta servisi tarafından borç tahakkuku yapılarak borca ilişkin gerekli bilgi ve belgeler eklenmek suretiyle mali hizmetler sosyal güvenlik merkezine intikal ettirileceği; "7.3.Trafik Kazası Vakalarında Rücu İşlemleri" başlıklı bölümde ise trafik kazası vakası sonucu hastalık sigortası kapsamında sigortalıya ödenen geçici iş göremezlik ödenekleri için yapılacak rücu işlemlerinin kısa vadeli sigorta servislerince yürütüleceği ifade edilmiştir.

HUYAP (Hukuk Uygulamaları Yazılım Projesi) konulu 24.06.2015 tarihli ve 2015/18 sayılı Genelge'nin "2.2. Rücu Tazminat Dosyalarına İlişkin İşlemler" başlıklı bölümünde 2021/19 sayılı Genelge ile değişiklik yapılmıştır. Yapılan değişiklikle sigortalılara veya hak sahiplerine bağlanan gelir ve aylıklar ile yapılan her türlü masrafların rücu tazminine ilişkin Kurumun denetim ve kontrol ile yetkili görevlilerince ya da Bakanlık iş müfettişlerince soruşturulan olaylar hakkında tanzim olunan raporlarda veya kesinleşmiş mahkeme kararlarında belirlenen kusur oranları dikkate alınarak, ilgili birimlerce MOSİP'e kişi borcu girişi yapılmak suretiyle idari takibe başlanarak işveren/üçüncü kişilerden borç bildirim belgesi ile istenileceği, bir ay içinde idari aşamada tahsilatın yapılamaması durumunda Kurum alacağının yasal yollardan tahsili için hukuk servisine gönderileceği, hukuk servisinde mali hizmetler sosyal güvenlik merkezi tarafından gönderilen alacak miktarı dikkate alınarak müşterek ve müteselsil sorumluluk esasları doğrultusunda açılacak dava sonucunda elde edilecek mahkeme kararının ilamlı icra takibine konu edilmesi sırasında ilamlı takip prosedürü çerçevesinde yeniden MOSİP alacak tahakkuku yapılarak HUYAP Dava Mütalaa ve İcra Programında gerekli takip işlemlerinin ifasının gerçekleştirileceği belirtilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel Kavramlar" başlıklı 5'inci maddesinin (g) bendinde yer alan tam açıklama kavramı gereğince mali tabloların, bu tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

Sosyal Güvenlik Kurumu Muhasebe Yönetmeliği'nin 49'uncu maddesinde 140 Kişilerden Alacaklar Hesabı'nın, faaliyet alacakları ve kurum alacakları dışında kalan ve Kurumca tespit edilen kamu zararından doğan alacaklar ile diğer alacakların izlenmesi için kullanılacağı, 192'nci maddesinde ise faaliyet dönemine ilişkin olarak tahakkuk ettirilen her türlü giderin, ekonomik sınıflandırmaya uygun olarak izlenmesi için kullanılacağı düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede trafik ve iş kazalarından doğan rücu alacaklarına ilişkin tutarların idari takip aşamasından hukuki takip aşamasına geçilirken 630 Giderler Hesabı'na borç, 140 Kişilerden Alacaklar Hesabı'na alacak kaydedilerek terkin edilerek muhasebe sisteminden çıkarıldığı ve bu işlem sonrasında alacakların muhasebe sisteminde takibinin yapılamadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından, mali hizmetler sosyal güvenlik merkezince hukuk servisine gönderilen Kurum alacaklarının, mahkeme kararıyla hüküm altına alınıncaya kadar MOSİP borç kaydının silinememesi için çalışmalara başlandığı bildirilmiştir.

Gerekli çalışmaların tamamlanarak, ilgili rücu alacaklarına ilişkin dosyalar hukuk servisine gönderilirken muhasebe sisteminden terkin edilmesinin engellenmesi, hukuki işlemlerin takibin sağlandığı hesapta izlenmeye devam edilmesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 7: Teşvik Tutarlarının İlgili Bakanlıklardan Eksik Tahsil Edilmesi

Özel sektör işverenleri tarafından çalıştırılan sigortalılara ilişkin sigortalının prime esas kazancı üzerinden hesaplanan malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi işveren hissesinin belirli bir kısmına isabet eden teşvik tutarlarının ilgili Bakanlıklardan eksik tahsil edildiği görülmüştür.

Mevzuatta teşviklerle ilgili düzenlemeler farklı kanunlarda yer almaktadır:

-Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararlar Uyarınca Uygulanan Teşvik, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Ek 2'nci maddesinde düzenlenmiştir. Bu maddeye göre Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarda istihdam edilen sigortalılar için sağlanan teşvikler bu Bakanlıkça karşılanmaktadır.

-Kültür Yatırımları ve Girişimlerine Yönelik Sigorta Primi Teşviki, 5225 sayılı Kültür Yatırımları ve Girişimlerini Teşvik Kanunu'nun 5'inci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre

Kültür Yatırım Belgesi almış olan işyerleri için sağlanan teşvikler Kültür ve Turizm Bakanlığınca karşılanmaktadır.

-Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerine İlişkin Teşvik, 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun'un 3'üncü maddesinde düzenlenmiş olup, bu maddeye göre Ar-Ge/Tasarım ve destek personeli ile 4691 sayılı Kanun'un geçici 2'nci maddesi uyarınca ücreti gelir vergisinden muaf olan personel için sağlanan teşvikler Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesine konan ödenekten karşılanmaktadır.

-5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 81'inci maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen "Bölgesel İndirim Teşviki", 81'inci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde düzenlenen "Genç Girişimci Teşviki", geçici 95'inci maddesinde düzenlenen "Sosyal Güvenlik Destek Primi İşveren Hissesinde 5 Puanlık İndirim Teşviki", 81'inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde düzenlenen "Yurtdışına Götürülen Sigortalılara Uygulanan 5 Puanlık İndirim Teşviki", 81'inci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde düzenlenen "5 Puanlık İndirim Teşviki", Geçici 95'inci maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen "EYT'li (Emeklilikte Yaşa Takılanlar) Çalışana Sağlanacak 5 Puanlık Prim Teşviki", 4857 Sayılı Kanun'un 30'uncu maddesinde düzenlenen "Engelli Sigortalı İstihdamına Yönelik Teşvik" ve 2828 sayılı Kanun'un Ek 1'inci Maddesinde düzenlenen "Sosyal Hizmetlerden Faydalananların İstihdamı Halinde Uygulanan Teşvikler" Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesine konan ödenekten karşılanmaktadır.

Kurumun işveren sisteminde yapılan inceleme neticesinde ilgili Bakanlıklardan talep edilmesi gereken teşvik tutarları ile talep edilen tutarların farklı olduğu tespit edilmiştir. Buna göre:

-2020- 2024 döneminde Hazine ve Maliye Bakanlığından talep edilmesi gereken toplam teşvik tutarı 412.381.969.876,45 TL iken tahsil edilen tutarın 403.073.945.276,77 TL olduğu görülmüştür. Dolayısıyla ilgili dönemler arasında 9.308.024.599,68 TL eksik tahsil edilmiştir.

-Aynı dönemler arasında Sanayi ve Ticaret Bakanlığından tahsil edilmesi gereken teşvik tutarı 31.904.952.688,43 TL iken tahsil edilen tutarın 30.747.222.865,82 TL olduğu görülmüştür. Dolayısıyla ilgili dönemler arasında 1.157.729.822,61 TL eksik tahsil edilmiştir.

-Aynı dönemler arasında Kültür ve Turizm Bakanlığından tahsil edilmesi gereken teşvik tutarı 18.413.818,36 TL iken tahsil edilen tutarın 18.193.780,08 TL olduğu görülmüştür. Dolayısıyla ilgili dönemler arasında 220.038,28 TL eksik tahsil edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından, muhasebe kayıtları ile veri kaynakları arasındaki uyumsuzluğun giderilmesi için gerekli yazılım çalışmalarına devam edildiği, bu çalışmaların tamamlanması ile ilgili bakanlıklardan eksik tahsil edilen teşviklerin talep edileceği ifade edilmiştir.

Kurumun gerekli yazılım çalışmalarını tamamlayarak ilgili Bakanlıklarca karşılanması gereken teşvik tutarlarını doğru talep etmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmaz Kiralamalarında Sözleşme Hükümlerine Uyulup Uyulmadığının Kontrolünün Yapılmaması

Kurumun kiraya verdiği taşınmazlarında, müstecirler tarafından kira sözleşmelerinde yer alan hükümlere uyulup uyulmadığının denetim ve kontrolünün yapılmadığı görülmüştür.

Sosyal Güvenlik Kurumu Taşınmazlar Yönetmeliği'nin "Taşınmazların Korunması" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde, Kurum malı olup kiraya verilen taşınmazların, ayda bir kez merkezde Daire Başkanının, taşrada il müdürünün görevlendireceği personel tarafından kontrol ettirileceği, taşınmazlarda olumsuzlukların tespiti halinde, öncelikle il müdürleri tarafından kendi yetkileri çerçevesinde gerekli işlemlerin başlatılacağı ve bu durumun olayın tespitini takip eden üç iş günü içinde Daire Başkanlığına iletileceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca Kurum tarafından kullanılan Tip Kira Sözleşmelerinin "Hususi Şartlar" bölümünde, kiraya verenin yetkili personelinin kiralık yeri diledikleri zaman kontrol edebileceği ifade edilmiştir.

Taşınmazın amacına uygun ve sözleşmede belirtilen şekilde kullanılıp kullanılmadığını İdare her zaman denetleyebilecektir. İdarece yapılacak denetimler sonucunda tespit edilen eksiklikler yine İdarece belirlenecek süre içinde giderilmediği takdirde İdare sözleşmede belirtilen gerekli yaptırımları uygulamalıdır.

Kurumun gerek yap-işlet-devret yöntemiyle gerekse Sosyal Güvenlik Kurumu Taşınmazlar Yönetmeliği kapsamında kiraya verdiği taşınmazlarda, müstecirlerin kira

sözleşmelerinde belirtilen yükümlülöklere uymadıkları, Kurumun yetkili personelinin mevzuatında belirtilen sürelerde kontrol, denetim ve teftiş işlemlerini yerine getirmediğı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından, kiraya verilen taşınmazlara ilişkin kiracıların sözleşme hükümlerine uyumunun izlenmesine yönelik usul ve esasların, merkez ve taşra teşkilatına yazı ile bildirildiğı belirtilmiştir.

Kurumun yetkili personelinin, taşınmaz kiralalarında mevzuat ve sözleşmelerden doğan genel gözetim, kontrol ve denetim yükümlölüklerini yerine getirerek, kiracıların sözleşmede belirtilen yükümlölöklere uyup uymadığını denetlemesi, bir olumsuzlukla karşılaşılması durumunda aykırılıkların giderilmesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 2: Belli Süreyi Gerektiren Doğrudan Temin Alımlarında Sözleşme Yapılmaması

Sosyal Güvenlik Kurumu taşra teşkilatlarında, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 22’nci maddesinin (d) bendi kapsamında doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirilen ve belli bir süreyi gerektiren yemek malzemesi alım ile bakım-onarım yapım işlerinde sözleşme yapılmadığı görölmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliğı’nin mülga 22.1.1.3 maddesi ve Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılacak Alımlara İlişkin Tebliğ’in “Alımlara İlişkin Uygulama Esasları” başlıklı 4’üncü maddesi gereğince alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanması zorunludur. Doğrudan temin kapsamında imzalanacak sözleşmelerin birebir tip sözleşme olması zorunlu olmayıp daha özet ve sözleşmede bulunması gereken temel hükümleri içeren bir metin olması mümkündür.

Yapılan incelemede bazı il müdürlükleri tarafından 4734 sayılı Kanun’un 22’nci maddesinin (d) bendi kapsamında doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirilen ve belli bir süreyi gerektiren alım ve yapım işlerinde yükleniciler ile sözleşme imzalanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi, belirli süre gerektiren doğrudan temin alımlarında sözleşme yapılmasının zorunlu olduğunu, bu sözleşmelerin damga vergisine tabi olduğunu ve verginin yüklenici tarafından ödenerek dekontun sunulmasının ardından sözleşmenin düzenlenebileceğini merkez ve taşra teşkilatına gönderdiği yazılarla bildirmiştir.

Doğrudan temin kapsamında gerçekleştirilen ve belli bir süreyi gerektiren mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde işin idare tarafından belirlenen koşullarda ve özelliklerde yapılmasını garanti altına almak, işin kontrolünü ve ilgili işten doğabilecek hukuki ihtilafların önüne geçilmesini sağlamak için mevzuatın zorunlu kıldığı sözleşmelerin düzenlenmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Arsa Payı Karşılığı İnşaat Yaptırılmasına İlişkin Protokol Kapsamında Yürütülen Faaliyetlerde Eksikliklerin Bulunması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tabi olmaksızın, Kurum ile Kurumun iştiraki olan bir şirket arasında şirketçe de uygun bulunan Kurum mülkiyetindeki taşınmazların ekspertiz bedelleri üzerinden şirkete devri ile devir bedeli karşılığında Kurum ihtiyacı binaların yapılması konulu “Sosyal Güvenlik Kurumuna Arsa Bedeli Karşılığı İnşaat Yaptırılmasına İlişkin Protokol” kapsamında yapılan bazı iş ve işlemlerde eksiklikler görülmüştür.

Protokole ilişkin iş ve işlemlerde eksikliklerin giderilememesi, yapılan işlere ilişkin kesin hesapların çıkarılamaması ve genel mahsuplaşmanın yapılamamasına rağmen Kurum iştiraki şirkete satılmak amacıyla devredilecek taşınmazlar karşılığında yeni hizmet binaları yapmasını öngören “Sosyal Güvenlik Kurumuna İnşaat veya Proje Yaptırılmasına İlişkin Protokol” yürürlüğe konulmuştur.

a) Protokol Kapsamında Yaptırılan Bazı İşlerde Eksikliklerin Tamamlanmaması

Kurum ile Kurumun ortağı şirket arasında yapılan Protokol kapsamında arsa bedeli karşılığı yaptırılan inşaatlardan bazılarındaki eksikliklerin tamamlanmadığı görülmüştür.

Protokol'ün 4'üncü maddesinde, sözleşmede yapılması taahhüt edilen işlerin tamamının proje ve şartnamelerine uygun olarak belirtilen süre içerisinde tam ve eksiksiz olarak yerine getirilmesi, protokole taraf olan şirketin yükümlülükleri arasında sayılmıştır. Aynı Protokol'ün 13'üncü maddesinde ise bu protokolden doğan yükümlülüklerin taraflardan biri tarafından ihlal edilmesi veya süresi içerisinde yerine getirilmemesi halinde ihtarname çekileceği, ihtarname ile verilen sürenin sonunda halen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde başka ihtar gerekliliğinin protokolden doğacağı ve bu durumda doğabilecek zararları talep etme hakkının bulunduğu taraflarca kabul edilerek Protokol imzalanmıştır.

Söz konusu Protokol kapsamında yapılan işlerden kabul işlemlerine başlanan üç yapım işi için kabule engel nitelikte olmamakla birlikte kusur ve noksanlıklar bulunmaktadır. Kabul

eksikliklerinin şirket tarafından yerine getirilmesi halinde kabul tutanakları onaylanacaktır. Ancak, iki işe ilişkin eksikliklerin kabul tutanaklarında belirtilen süreler üzerinden yıllar geçmesine rağmen tamamlanamadığı tespit edilmiştir. Geçici kabul noksanlıkları giderilemeyen binaya ilişkin olarak hukuki süreçler devam etmektedir. Ayrıca, kabul aşamasındaki bu işlerde tutanak altına alınan eksikliklerin yanı sıra Kurumun kullanırken sorun yaşamasına neden olan hatalı imalatların bulunduğu da görülmüştür. Kurum tarafından acil olarak yapılması gereken bazı hatalı imalat ve uygulamalara mahsuplaşmak üzere müdahale edilmektedir. Bunun yanında, Kurum tarafından kabulü yapılan diğer binalarda ortaya çıkan eksik ve hatalı imalatların tamamlanması veya onarılması da Protokole taraf olan Kurum iştirakinden istenilmektedir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun "Eserin Kabulü" başlıklı 477'nci maddesinde, usulüne göre gözden geçirme sırasında fark edilemeyecek olan ayıplar için yüklenicinin sorumluluğunun devam ettiği, eserdeki ayıp sonradan ortaya çıkarsa iş sahibinin gecikmeksizin durumu yükleniciye bildirmek zorunda olduğu ve bildirmezse eserin kabul edilmiş sayılacağı hüküm altına alınmıştır. Kanun'un 478'inci maddesinde ise zamanaşımı süreleri düzenlenmiştir.

Kamu İdaresi tarafından, geçici kabul eksiklikleri tamamlanamayan hizmet binası için hukuki sürecin devam ettiği ve kesin kabul eksiklikleri bulunan bir bina için ise eksikliklerin yükleniciye tamamlattırılmaya çalışıldığı ifade edilmiştir.

Protokol kapsamında yaptırılan binalarda tespit edilen hatalı imalatların zamanaşımına uğramadan şirkete bildirilmesi, ayıpların giderilmesine yönelik geçici kabul noksanlıkları bulunan yapım işi dışındaki yerler içinde hukuki süreçlerin takip edilmesi ve kabul eksiklikleri bulunan üç yapım işindeki eksikliklerin tamamlatılması veya Protokol'ün 13'üncü maddesine göre işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

b) Protokol Kapsamında Yaptırılan Bazı İşlerde Kesin Hesapların Çıkartılamaması ve Mahsuplaşmanın Yapılamaması

Kesin kabulü yapıp yapımı tamamlanan inşaatların kesin hesapların yapılmaması nedeniyle inşaat bazında mahsuplaşmaların tüm işlerde yapılamadığı, mahsuplaşmaların tamamlanamaması nedeniyle protokolün süresinin uzatıldığı ve protokolün süresinin uzatılması nedeniyle de genel mahsuplaşmanın yapılamadığı görülmüştür.

Kurum ile Kurum iştiraki olan şirket arasında yapılan Sosyal Güvenlik Kurumuna Arsa Bedeli Karşılığı İnşaat Yaptırılmasına İlişkin Protokol'ün 10'uncu maddesi uyarınca, inşaatın sözleşme hükümlerine göre yapılacak kesin hesabından sonra 60 gün içerisinde mahsuplaşma gerçekleştirilmelidir. Kurum tarafından devredilen ve ekspertiz raporuyla değerlendirilen taşınmazların değerleri ile yapılan inşaatın tüm imalat süreçlerinin ve faturalarının değerlendirilerek oluşturulacak kesin hesap sonucu hesaplanan inşaat maliyetinin birbiriyle karşılaştırılması ve duruma göre Kurum ile şirket arasındaki alacak-borç ilişkisinin ortaya çıkartılması gerekmektedir. Ancak, yapılan inceleme sonucunda Kurumun ortağı olduğu şirket tarafından fatura kesilememesi nedeniyle 9 iş için kesin hesabın çıkarılamadığı ve sonucunda inşaat bazında mahsuplaşma yapılamadığı tespit edilmiştir.

Protokol'ün 10'uncu maddesinin devamında; bu çerçevede Protokolün 5 yıl süre ile geçerli olacağı, Kurum Yönetim Kurulu ile bu sürenin uzatılabileceği ve sürenin bitimi sonunda genel mahsuplaşma yapılarak çıkacak farkın 1 yıl içinde ödeneceği düzenlemesi yapılmıştır. Protokol'ün süresi 13.01.2017 yılında bitmiş olmasına rağmen Yönetim Kurulu Kararı'yla toplamda 9 kez olmak üzere 13.10.2023 tarihine kadar uzatılmıştır.

Protokol hükümleri uyarınca kesin hesapların çıkarılarak mahsuplaşmaların yapılma sürecinin hızlandırılması gerekmektedir.

c) Protokol Kapsamındaki Eksiklikler Giderilmeden Yeni Bir Protokol Yapılması

Mevcut işlerdeki eksikliklerin giderilememesine rağmen, Kurum iştiraki şirkete satılmak amacıyla devredilecek taşınmazlar karşılığında yeni hizmet binaları yapılmasını öngören yeni bir protokol yürürlüğe konulduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesinde, Kamu idarelerine ait malları edinme, kiralama, tahsis, yönetim, kullanma ve elden çıkarma işlemlerinin mevzuatında öngörülen kurallar dahilinde verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Kurumun ihtiyaç duyduğu hizmet binalarının kiralama, satın alma, yapma/yaptırma veya düzenlenen protokol çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşları ile Kurum iştiraklerine doğrudan yaptırma suretiyle temin edilmesi 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 423'üncü maddesinde İnşaat ve Emlak Daire Başkanlığının görevleri arasında sayılmıştır. Kurumun ihtiyaç duyduğu hizmet binalarının temini için 4 farklı yol öngörülmüştür.

“Sosyal Güvenlik Kurumuna Arsa Bedeli Karşılığı İnşaat Yaptırılmasına İlişkin Protokol” kapsamında yapılan iş ve işlemler değerlendirildiğinde, Kurumun ihtiyacı olan binaların ek protokollerde öngörülen sürelerde tamamlanamadığı, kabule ilişkin eksikliklerin bulunmasına rağmen bu eksikliklerin giderilemediği, eksik veya hatalı imalatların tespit edilmesine rağmen şirket tarafından bunların yerine getirilmediği ve mahkeme süreçlerinin doğması nedeniyle Kurumun bazı taşınmazları ihtiyacına uygun ve öngörülen zamanda temin edemediği tespit edilmiştir.

Kurum iştiraki olan şirket tarafından, mevcut işlerin tamamlanması ve mahsuplaşmanın sağlanması amacıyla mevcut protokolün süresinin uzatılması talebinde bulunulmasına rağmen, Yönetim Kurulu Kararı’yla Kurum iştiraki şirkete satılmak amacıyla devredilecek taşınmazlar karşılığında yeni hizmet binaları yapmasını öngören “Sosyal Güvenlik Kurumuna İnşaat veya Proje Yaptırılmasına İlişkin Protokol” yürürlüğe konulmuştur.

İlk protokol kapsamında yapılan yapım işleri ile protokole ilişkin işlemlerin Kurumun ihtiyacına uygun olarak zamanında tamamlanamaması, mevcut protokolün 9 kere uzatılmış olmasına rağmen sürecin askıda kalması, şirketin protokolden kaynaklı yükümlülüklerini süresi içerisinde yerine getirememesi ve Kurumun protokol kapsamında yapılan işlemler sonucunda ek mali külfetlere katlanması sebepleriyle benzer şartlarla yeni bir protokol yapılmasının benzer sorunlara yol açabileceği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Kira Sözleşmeleri Uzun Süre Devam Ettirilen Taşınmazlara İlişkin Kira Bedelleri Güncellenirken Rayiç Değerlerin Dikkate Alınmaması ve Kira Bedellerinin Artmasına Rağmen Teminat Tutarlarının Güncellenmemesi

Kira sözleşmesi bittikten sonra sözleşmeye istinaden kiralanmasına devam edilen taşınmazların kira bedeli güncellemelerinin rayiç değerler dikkate alınmadan yapıldığı ve yapılan bu artışlara rağmen teminat tutarlarının güncellenmediği görülmüştür.

Sosyal Güvenlik Kurumu Taşınmazlar Yönetmeliği’nin 25’inci maddesine göre; 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca belirlenen limitler çerçevesinde kiraya verilecek taşınmazların kapsamı, kapsamdaki taşınmazların hangilerinin açık artırma, kapalı teklif veya doğrudan kiraya verme usullerinden biriyle kiraya verilmesini belirlemeye Kurum Başkanı veya Yönetim Kurulu yetkilidir. Aynı Yönetmelik’in 28’inci maddesinde ise Kurumun doğrudan kiraya verme usulüyle yapabileceği kiraya verme işlemleri belirlenmiş olup geriye

kalan taşınmazların açık artırma veya kapalı teklif usulüyle ihale yapılarak kiraya verilmesi gerekmektedir.

5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 35'inci maddesinde Kurumun sahibi bulunduğu taşınmazların kira artış oranlarının, yeniden değerlendirilme oranından az olmamak üzere rayiç değerle belirleneceği ifade edilmiştir. Ekonomik koşullar göz önünde bulundurularak kira bedellerini belirlemeye ise Yönetim Kurulu yetkilidir.

Kira sözleşmelerine ilişkin düzenlemelerde dikkate alınması gereken 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 344'üncü maddesinde ise beş yıldan uzun süreli kira sözleşmelerinde ve bundan sonraki her beş yılın sonunda, kira sözleşmelerinde böyle bir düzenleme yapıp yapılmadığına bakılmaksızın yeni kira yılında uygulanacak kira bedelinin hâkim tarafından maddede belirtilen hususlar dikkate alınarak hakkaniyete uygun biçimde belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Kurumun merkez ve taşra birimlerinde kiraya verdiği taşınmazlara ilişkin bilgiler incelendiğinde, özellikle 1 yıl süreli sözleşme imzalanmasına rağmen aynı taşınmazların 15, 28, 33, 47 yıl gibi çok uzun yıllar aynı kira sözleşmesiyle kullanılmaya devam edildiği tespit edilmiştir. Yönetmelik hükümleri uyarınca kiralama süreci biten taşınmazların aynı kiracıya doğrudan kiraya verilmesi yönünde düzenleme bulunmamaktadır. Ancak, kiracılarla yapılan sözleşmelerde, sözleşmenin taraflarca iptal edilmemesi halinde süre sonunda 1 yıl daha devam edeceği şeklinde hükümlere yer verilmiştir.

Uzun süre aynı kira sözleşmesiyle kiralananmaya devam edilen taşınmazların kira bedelleri Yönetim Kurulunca ekonomik koşullar dikkate alınarak belirlenen oranda güncellenmektedir. Bu şekilde olan taşınmazların kira bedelleri belirlenirken rayiç değerler dikkate alınmamakta ve kiralama süreleri beş yılı doldurmasına rağmen kira bedellerinin piyasa rayiçlerine uygun olarak güncellenmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmemektedir. Bunlara ek olarak, kira artışı yapılmayan veyahut yeniden değerlendirilme oranından daha düşük oranların belirlendiği dönemlerin bulunması uzun süreli kiralanan taşınmazlarda kira bedellerinin piyasa rayiçlerinin daha da altında kalmasıyla sonuçlanmaktadır.

Özellikle ilk kiraya verme işlemi uzun yıllar öncesine dayanan bu taşınmazlarda, imar planının veya çevresel faktörlerin değişmesi gibi nedenlerle taşınmazın değeri yeniden değerlendirilme veya tüketici fiyat endeksi oranından bağımsız olarak değişebilmektedir. Bu nedenle, Kurum taşınmazları için alınan kira bedellerinin emsal bedellerine ve rayiç değerlerine

uygun olarak belirlenmesinin kamu gelirlerinin aşınmaması açısından önem arz ettiği değerlendirilmektedir.

Ayrıca, Sosyal Güvenlik Kurumu Muhasebe Yönetmeliği'nin çeşitli hükümlerine göre; mevzuatları gereği nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatlar vadesine göre 330/430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı'na, muhasebe birimlerine teminat ve depozito olarak teslim edilen teminat mektuplarının ise 910 Alınan Teminat Mektupları Hesabı'na kaydedilmesi gerekmektedir. Sosyal Güvenlik Kurumu Taşınmazlar Yönetmeliği hükümleri uyarınca Kurum mülkiyetinde bulunan taşınmazların kiraya verilmesi halinde 4 aylık kira bedeli değerinde kesin teminat alınmaktadır. Ancak, kira sözleşme süreleri bittiğinde sözleşmede yer alan bir hüküm gereği yeni ihale yapılmadan kira sözleşmeleri devam ettirilmekte ve bunun sonucunda sözleşme bedelleri artmaktadır. Ancak, sözleşme bedellerinin artmasına rağmen Kurum tarafından yeni sözleşme bedeline göre kesin teminatın tamamlanması istenilmemekte veyahut kiracılar tarafından bu yükümlülük yerine getirilmemektedir. Uzun süreler devam eden sözleşmelerde Kurum taşınmazının ve alacağının güvence altına alınması amacıyla alınan kesin teminatlar çok düşük tutarlarda kalmaktadır. Kurumun olumsuz bir durumla karşılaşmaması açısından teminatların güncellenmesi önem arz etmektedir.

Kamu İdaresi tarafından, il müdürlüklerine konu hakkında talimat verildiği ve sürecin takip edildiği ifade edilmiştir.

Sözleşme süresi 1 yıl olarak belirlenip uzun yıllar aynı sözleşmeye istinaden kiraya verilen taşınmazların kira bedellerinin belirli periyotlarda rayiç değerlere ve Borçlar Kanunu hükümlerine göre güncellenmesi gerektiği değerlendirilmektedir. Ayrıca, ilk sözleşme bedeline göre alınan kesin teminat tutarlarının sözleşmenin uzatıldığı dönemlerde oluşan bedeller üzerinden güncellenmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Prim Borcuna Karşılık Satış Amacıyla Alınan Taşınmazların Nakde Dönüştürülememesi

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Geçici 41'inci maddesi kapsamında takipli borçlara karşılık satmak amacıyla alınan taşınmazların nakde dönüştürülemediği görülmüştür.

Kanun'un Geçici 41'inci maddesi ile birlikte, özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlar dâhil 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

hükümlerine tabi iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları ile bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri, 4389 sayılı mülga Bankalar Kanunu'na tabi faaliyeti devam eden kamu bankaları, büyükşehir belediyeleri, belediyeler, il özel idareleri ve bunlara ait tüzel kişilerin veya bunlara bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşların, Sosyal Güvenlik Kurumuna ait olan ve Kuruma bağlı tahsil dairelerince 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen borçları ile kira ve ecrimisil borçlarına karşılık, mülkiyeti bu idarelere ait ve üzerinde herhangi bir takyidat bulunmayan taşınmazlardan Kurum tarafından uygun görülenler Kurumun görevlendireceği üç temsilci ile taşınmazın bulunduğu yerdeki defterdarlık tarafından görevlendirilecek iki temsilciden oluşan komisyon tarafından ve gerektiğinde bilirkişi mütalaası alınmak suretiyle takdir edilecek değeri üzerinden, borçlu kurumun da uygun görüşü alınarak Kurum bütçesinin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin Kurumca alınabilmektedir.

Bu idarelerin 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen borçları ile kira ve ecrimisil borçları, alınan taşınmazlarının tapu işlemlerine esas olan ve yukarıda belirtilen şekilde tespit edilen değerine eşit tutarda terkin edilmektedir.

Bu uygulama yukarıda sayılan kuruluşlar dışında kalan, borcunu ödemede çok zor duruma düştüğü Sosyal Güvenlik Kurumuna bağlı denetim elemanlarının inceleme raporu ile tespit edilen ve Kuruma bağlı tahsil dairelerinde 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen borcu ile kira ve ecrimisil borcu bulunan diğer mükelleflerin (tüzel kişiliği bulunanların ortaklarına ait olanlar dâhil) taşınmazları için de uygulanabilmektedir.

5510 sayılı Kanun'un Geçici 41'inci maddesi kapsamında 2024 yılı sonuna kadar toplam 1.977 taşınmaz alınmıştır. Bu kapsamda alınan taşınmazların 178 adeti kurum ihtiyaçları, 1.799 adeti satılmak için prim borcuna karşılık olarak nakit elde etmek amacıyla alınmıştır. Söz konusu taşınmazların alış bedeli ise toplam 9.698.132.722,10 TL olarak belirlenmiş ve buna karşılık Kurum alacakları terkin edilmiştir. Kurumun geçici 41'inci madde kapsamında satmak amacıyla aldığı taşınmazların sayısı yıllar itibarıyla giderek artmakta ancak satışı gerçekleştirilen taşınmaz sayısı aynı şekilde artmamaktadır. Bu kapsamda satış amacıyla alınan taşınmazların %28'inin satışı gerçekleştirilmekle birlikte taşınmazların alım bedelleri itibarıyla değerlendirildiğinde alınan taşınmazların %3,34'ü satılabilmektedir. 2024 yılında bu kapsamda 335 adet taşınmaz kabul edilirken 54 adet taşınmaz satışı gerçekleştirilmiştir. Kurumun prim borcuna karşılık aldığı taşınmazların alım tarihi ile satışın gerçekleştiği ihale tarihi arasındaki sürelerin uzun olduğu ve bir yıllık süre içinde satışı gerçekleştirilen taşınmaz

sayısının %10'dan düşük kaldığı tespit edilmiştir. Ayrıca, satışı gerçekleştirilen bazı taşınmazların alım ve satım tarihleri arasında 4-5 yıl gibi süreler olmasına rağmen muhammen bedelin taşınmazın alım bedeline yakın olduğu görülmüştür.

Yapılan denetimlerde, prim tahsilatı amacıyla alınan taşınmazların satış kabiliyetlerinin düşük kaldığı, alım ve satıma esas muhammen bedellerin belirlenmesinde farklı yöntemlerin kullanılması nedeniyle taşınmazın gerçek değerinin belirlenmesinde farklılıklar ortaya çıktığı ve yıllar yılı artış gösteren bu taşınmazların Kurum taşra teşkilatınca yönetim ve muhafazası hususlarında sıkıntı yaşandığı değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi tarafından, taşınmazların satışında elektronik ihale yöntemine geçildiği ve 2023 yılından bu yana 6 elektronik ihalede toplam 214 taşınmazın satıldığı ifade edilmiştir. Kurumun satış amacıyla prim borçlarına karşılık olarak aldığı taşınmazların satılma oranı geçmiş yıllara göre düşüş göstermiştir.

6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen borçlar ile kişi ve ecrimisil borçlarına karşılık satış amacıyla alınacak taşınmazlarda satış kabiliyeti yüksek olan taşınmazların tercih edilmesinin ve taşınmazların fiziki veya elektronik ortamda satışlarının hızlandırılmasının Geçici 41'inci maddenin amacına daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Genel Sağlık Sigortası Primlerinin Tahakkuk ve Tahsiline İlişkin Hatalı Uygulamaların Bulunması

GSS primi tahakkuk ettirilmesi gerekirken tahakkuk işleminin yapılmadığı veya tahakkukun oluşmaması gereken durumlarda GSS prim tahakkukunun oluştuğu ve GSS primlerinin tebliği ile icraya aktarılma süreçlerinde aksamaların yaşandığı görülmüştür.

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 3'üncü kısmında Genel Sağlık Sigortası (GSS) kapsamına dahil olan kişiler, sağlanan sağlık hizmetleri ve haklar ile yararlanma şartlarına ilişkin hükümler düzenlenmiştir. Ayrıca, GSS'ye ilişkin işlemleri düzenlemek amacıyla Genel Sağlık Sigortası Tescil, Prim ve Müstehaklık İşlemleri Yönetmeliği ile 2029/17 sayılı Genelge yayımlanmıştır.

a) Yaşlılık Aylığı Alan Kişilere veya Kanun'un 4/1-c Maddesi Kapsamındaki Sigortalılara GSS Primi Tahakkuk Ettirilmesi

Sosyal güvenlik kanunlarına göre yaşlılık aylığı alan bazı kişiler ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4/1-c maddesi kapsamındaki bazı sigortalılara hatalı olarak GSS primi tahakkuk ettirildiği görülmüştür.

Adı geçen Kanun'un "Genel Sağlık Sigortalısı Sayılanlar" başlıklı 60'ıncı maddesinde ikametgahı Türkiye'de olan kişilerden Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi gereğince sigortalı sayılan kişiler ile bu Kanun veya bu Kanun'dan önce yürürlükte bulunan sosyal güvenlik kanunlarına göre gelir veya aylık alan kişiler genel sağlık sigortalısı sayılmıştır. Kanun'un 4/1-c maddesi kapsamındaki sigortalılara ilişkin GSS primlerini ödeme yükümlülüğü bu kişileri çalıştıran işverenlere aittir. Bu nedenle, kişiler adına sigortalı bildirildiği dönemler için tekrar GSS primi tahakkuk ettirilmesi hatalı olacaktır. Ayrıca, sosyal güvenlik kanunları uyarınca gelir veya aylık alan kişilere GSS prim tahakkuku ve gelir veya aylıklarından bu kapsamda kesinti yapılmamalıdır.

Yapılan incelemede Kanun'un 4/1-c maddesi kapsamında hizmet bildirilen sigortalılardan aktif olarak çalıştığı ve aylık prim ve hizmet belgelerinin Kuruma bildirildiği dönemlerde ayrıca GSS primi tahakkuk ettirilen kişilerin bulunduğu tespit edilmiştir. Çeşitli nedenlerle ücretsiz izin kullanılan dönemleri kapsam dışında tutmamız halinde ise aktif olarak çalışılan dönemde GSS primi tahakkuku ettirilmiş 7.023 kişinin olduğu görülmüştür. GSS primi tahakkuk verileri ile yaşlılık aylığı verilerinde karşılaştırmalı olarak yapılan incelemede 5510 sayılı Kanun ve öncesinde geçerli olan sosyal güvenlik kanunlarına göre yaşlılık aylığı alan kişilerden yaşlılık aylığı aldığı dönemlerde GSS prim tahakkuku ettirilenler olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kamu İdaresi tarafından, bulguda belirtilen hatanın kaynak programlardan aktarılan sistemsal verinin eksikliği nedeniyle oluştuğu, kaynak programlardaki verilerde düzeltme yapılması gerektiği ve Kuruma gönderilen listelere ilişkin çalışmalar yapılarak düzeltme işlemlerine başlanıldığı ifade edilmiştir.

Sosyal güvenlik kanunlarına göre yaşlılık aylığı alan kişilere yaşlılık aylığı aldığı dönemlerde, Kanun'un 4/1-c maddesi kapsamındaki kişilere aktif çalıştıkları dönemlerde tahakkuk ettirilen GSS primlerine ilişkin tescil ve tahakkuk kayıtlarının düzeltilmesi sağlanmalıdır.

b) Bazı Kişilere Sahte Sigortalı Olduğu Tespit Edilen Dönemleri İçin GSS Primi Tahakkuk Ettirilmemesi

Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca sahte iş yeri olduğu tespit edilen yerlerde sahte sigortalı olarak bildirilen kişilere ilgili dönemler için GSS tescil kaydının düzenlenerek GSS primi tahakkuk ettirilmediği tespit edilmiştir.

Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca hiçbir ticari veya mesleki faaliyeti yokken veya bu faaliyetlere son verdikten sonra sahte sigortalı bildiren sahte iş yerleri ile ticari veya mesleki faaliyette bulunurken sigortalılık haklarından faydalanmak amacıyla fiilen ticari veya mesleki faaliyetlere katılmayan sahte sigortalıların tespiti halinde sahte sigortalılara ilişkin ödenmiş prim gelirlerinin gelir kaydedilmesi ve bu dönemler için faydalanılan gelir ile kişi adına yapılan ödemelerin geri alınmasıyla birlikte GSS tescil kayıtlarının da düzeltilmesi gerekmektedir.

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 92’nci maddesinde genel sağlık sigortası kapsamındaki kişilerin genel sağlık sigortalısı olmasının zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır. Kanun’un GSS geçiş hükümlerini düzenlediği geçici 12’nci maddesine göre süreç tamamlanarak 01.01.2012 tarihinden itibaren Türkiye’de ikamet eden tüm vatandaşlar zorunlu olarak GSS kapsamına alınmıştır. GSS kapsamında sayılanlar adı geçen Kanun’un 60’ıncı maddesinin birinci fıkrasında (f) bendine kadar sayılmış ve bu bentlere dahil olmayıp başka bir ülkede sağlık sigortasından yararlanma hakkı bulunmayan vatandaşların da bu kapsamda olacağı belirtilmiştir. Genel sağlık sigortalısı sayılmayacak kişiler ise Kurumun yayımladığı 2019/17 sayılı Genelge’de sınırlı sayıda sayılmıştır.

Kurumun denetim elemanlarınca yapılan denetim sonuçlarında sahte iş yeri olduğu tespit edilen yerlerde bildirilen sahte sigortalıların ilgili dönemlere ilişkin ödenmiş primleri gelir kaydedilmekle birlikte Kanun’un 4/1-a maddesi kapsamında bildirilen hizmet günleri silinmektedir. Sahte sigortalı olarak bildirilen dönemlere ilişkin olarak GSS tescil kayıtlarının düzenlenmesi ve 2012 yılından sonraki dönemler için zorunlu GSS kapsamına alınarak prim tahakkuk ettirilmesi gerekmektedir.

Sahte iş yeri olarak tespit edilen yerlerden Kuruma sahte sigortalı olarak bildirilen kişilerin bu dönemlerdeki GSS primi tahakkukları incelenmiş ve GSS kapsamında prim tahakkuk ettirilmeyen çok sayıda kişi olduğu görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından, kaynak sistemlerde gerekli yazılım çalışmaları yapılarak sahte iş yeri veya sigortalılık nedeniyle iptal edilen 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a kapsamındaki işe giriş bildirelerinin silineceği ve böylece otomatik GSS tescillerinin oluşturulacağı ifade edilmiştir.

Söz konusu kişilerin sahte sigortalı bildirildiği dönemlerde genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi olup olmadığının değerlendirilerek GSS prim tahakkuklarının oluşturulması gerekmektedir.

c) Kısmi Süreli Çalışılan Aylardaki Eksik Günlerin %32 Oranında Borçlanılmasına Rağmen GSS Prim Tahakkuklarının Takibine Devam Edilmesi

Kısmi süreli sekiz gün ve daha az çalışanların çalıştıkları aydaki eksik günlerin borçlanılarak prim günü kazandırılması halinde borçlanmanın %32 oranında yapılarak Kuruma ödenmesine rağmen ilgili dönemlere ilişkin GSS prim tahakkuklarının takibine devam edildiği tespit edilmiştir.

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 88'inci maddesinin dördüncü fıkrasında Kanun'un 4/1-a maddesi kapsamında sigortalı olmakla birlikte, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 13 ve 14'üncü maddelerine göre kısmi süreli çalışanlar ile ay içerisinde günün bazı saatlerinde çalışıp, çalıştığı saat karşılığında ücret alanlardan ay içerisinde 8 gün ve daha az çalışanlar için eksik günlerine ait genel sağlık sigortası primlerinin otuz güne tamamlanması zorunlu kılınmıştır. Bu durumda olan sigortalıların eksik günlerine ilişkin genel sağlık sigortası primleri, 5510 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin 1 numaralı alt bendi veya (g) bendi kapsamında ödenecektir.

Aynı Kanun'un 41'inci maddesinde ise 4857 sayılı Kanun'a göre kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalışan sigortalıların, kısmi süreli çalıştıkları aylara ait eksik süreler sigortalıların borçlanabileceği süreler arasında sayılmıştır. Sigortalı veya hak sahiplerinin taleplerine istinaden prime esas günlük kazanç alt ve üst sınırları arasında kendilerince belirlenecek günlük kazancın %32'si üzerinden hesaplanacak primlerin tebliğ tarihinden itibaren 1 ay içerisinde ödenmesi halinde kısmi süreli çalışılan aylardaki eksik günler sigortalılık sürelerinden saydırılabilecektir. Ancak, aynı maddede kısmi süreli çalışılan aylardaki eksik günlere ilişkin GSS primlerinin ödenmesi halinde ise kanun koyucu borçlanma oranını %32 yerine %20 olarak belirlemiştir. Böylece, ilgili dönemlere ilişkin ödenmiş GSS primlerinin borçlanılmasının önüne geçilmiştir.

Yapılan incelemede kısmi süreli çalışan aylardaki eksik günlerin %32 oranında borçlanılarak süresinde ödenmesine rağmen 550 kişi için GSS prim tahakkuklarının halen sistemde görüldüğü ve ilgili dönemler için borç takiplerinin yapılmaya devam edildiği görülmüştür. Eksik günlere ilişkin GSS primlerinin zamanında ödenmeyip eksik günleri borçlanmadan önce brüt asgari ücretin %3'ü oranında ödenmesi borçlanma oranını %12 oranında düşürmekte ve eksik günleri borçlanan sigortalılar arasında eşitsizlik yaratmaktadır.

Kısmi süreli çalışan aylardaki eksik günleri %32 oranında borçlanıp ödeyen sigortalılara ilişkin ilgili dönemlerdeki GSS prim tahakkuklarının sistemden silinmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

d) GSS Primlerinin İcraya Aktarılmasında Gecikmeler Yaşanması

Genel sağlık sigortalısı tarafından ödenecek GSS primlerinin son ödeme tarihi üzerinden uzun zaman geçmesine rağmen memur aracılığıyla icraya aktarılmasında gecikmeler yaşandığı ve süre itibarıyla tahsil imkanı azalmış olmasına rağmen icraya aktarılmayan GSS primleri bulunduğu tespit edilmiştir.

5510 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesinde genel sağlık sigortalısı olarak sayılan kişilere ilişkin GSS primlerini ödeme sorumluluğu duruma göre kişilerin kendisine, işverenlerine veya çeşitli kamu kurumlarına yüklenmiştir. Genel sağlık sigortalısı sayılan kişilere göre prime esas kazanç tutarı, GSS prim oranı ve prim ödeme gün süreleri değişiklik göstermektedir. Aynı Kanun'un "Primlerin Ödenmesi" başlıklı 88'inci maddesinde prim alacaklarının tahsili için muacceliyet tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde icra yoluna başvurmayan Kurum yetkili personeli hakkında genel hükümlere göre kovuşturma yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un "Çeşitli Mali Hükümler" başlıklı 37'nci maddesinde; süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primlerinin Kurum alacağına dönüşeceği ve bu alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 51'inci, 102'nci ve 106'ncı maddeleri hariç diğer maddelerinin uygulanacağı hükmüne yer verilmiştir.

Yapılan incelemede genel sağlık sigortalısı tarafından GSS priminin ödenmesi gereken hallerde tahakkuk eden GSS priminin son ödeme tarihi üzerinden yıllar geçmesine rağmen icraya aktarılmadığı ve GSS priminin dönemi itibarıyla tahsil imkanının azaldığı dosyaların memur aracılığıyla tespit edilerek icraya geç aktarıldığı tespit edilmiştir. GSS primlerinin

memurlar aracılığıyla taranarak icraya aktarılmasının dosya yoğunluğu nedeniyle sağlıklı işlemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Kamu İdaresi tarafından, GSS prim alacaklarının zamanaşımına uğramasına mahal vermeden takip ve tahsili için icra servislerine aktarılması hususunda il müdürlüklerinin yazıyla uyarıldığı ve Kurum alacaklarının takibinde etkinliği sağlamak amacıyla geliştirilen yeni yazılım projesiyle GSS primlerinin otomatik olarak icra birimlerine aktarılacağı ifade edilmiştir.

Genel sağlık sigortalısınca ödenecek olan GSS primlerinin vadesinde ödenmemesi halinde otomatik olarak icraya aktarılmasının, kurum alacaklarının takip ve tahsilinde etkinliği arttıracığı değerlendirilmektedir.

BULGU 7: Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi

Taşınmazlara ilişkin yapılan bakım ve onarım niteliğindeki değer artırıcı harcamaların, ilgili varlığın kayıtlı değerine eklenmediği görülmüştür.

Sosyal Güvenlik Kurumu Muhasebe Yönetmeliği'nin "Hesap Grubuna İlişkin İşlemler" başlıklı 86'ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde; maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyetin, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edileceği ve amortisman hesaplanmasında dikkate alınacağı ve bunlar dışında maddi duran varlıklar için yapılan her türlü normal bakım, onarım ve harcamaların gider olarak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan "Amortisman ve Tükenme Payları" konulu 47 Sıra No.lu Genel Tebliğ'in "Amortisman ve Tükenme Payı Süre ve Oranları" başlıklı 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasında; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te yer alan taşınmazlar için 114.000,00 TL'yi aşan ve değer artırıcı harcama olarak kabul edilen giderlerin ilgili duran varlığın maliyetine ekleneceği düzenlenmiştir. Bu kapsamda, taşınmazlar için 114.000,00 TL'yi aşan bakım, onarım, tamir mahiyetindeki harcamalardan değer artırıcı nitelikte olanların 630 Giderler Hesabı yerine ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine eklenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede bakım ve onarım harcamalarından varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini ve sağlanan faydayı artıran 114.000,00 TL'nin üzerindeki tutarların varlığın kayıtlı değerine eklenmeyerek giderleştirildiği; bu nedenle mali tablolarda 252 Binalar Hesabının eksik, 630 Giderler Hesabının ise fazla görünmesine neden olduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından, taşınmazlara ilişkin değer artırıcı bakım ve onarım harcamalarının muhasebe kayıtlarında 252 Binalar Hesabına kaydedilmesi gerektiğinin muhasebe yetkililerine bildirildiği ifade edilmiştir.

Taşınmazlar için yapılan değer artırıcı harcamaların ilgili maddi duran varlık hesaplarına kaydedilerek, mali tablolarda bu varlıkların gerçek değerleri ile görünmesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 8: İcra ve Haciz Süreçlerinin Sağlıklı İşlememesi

Sigorta Primleri Genel Müdürlüğünden alınan verilere göre icraya intikal eden bazı kurum alacaklarının tahsil edilemediği; kurum alacaklarının düzenli olarak icraya aktarılmadığı ve tebligat işlemlerinin geciktiği; hacizli araçlara yakalama şerhi konulmasına ilişkin uygulama birliğinin bulunmadığı görülmüştür.

5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un "Çeşitli Mali Hükümler" başlıklı 37'nci maddesinde; süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primleri, işsizlik sigortası primleri, idarî para cezaları, gecikme zamları ve katılım paylarının Kurum alacağına dönüşeceği ve bu alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 3 maddesi hariç diğer maddelerinin uygulanacağı hükmüne yer verilmiştir.

İcra ve haciz süreçlerine ilişkin yapılan inceleme sonucunda ulaşılan tespitlere aşağıda başlıklar halinde yer verilmiştir:

a) İcraya İntikal Eden Bazı Kurum Alacaklarının Tahsil Edilememesi

İcraya intikal eden Kurum alacaklarının önemli bir bölümünün tahsil edilemediği, tahsilat oranının %50'den daha az kaldığı görülmüştür.

Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü İcra Daire Başkanlığından alınan verilere göre, 2020-2024 yılları arasında icraya intikal ettirilen dosya sayıları, icraya intikal ettirilen alacak miktarı,

icra yoluyla tahsil edilen alacak miktarı ile icra tahsilat oranları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 6: İcraya İntikal Eden Alacaklar ve Tahsilat Tutarları

Yıl	İcraya İntikal Eden Dosya Sayısı	İcraya İntikal Ettirilen Alacak Miktarı (TL)	İcra Yoluyla Tahsil Edilen Alacak Miktarı (TL)	İcra Tahsilat Oranı (%)
2020	917.962	9.579.722.685,03	4.685.445.139,78	48,91
2021	154.515	2.720.344.819,92	10.659.622.094,56	391,85
2022	49.858	38.344.828.635,68	10.288.790.711,96	26,83
2023	503.157	54.234.508.299,75	22.804.818.965,39	42,05
2024	905.036	169.689.251.928,18	53.828.931.545,72	31,72
TOPLAM	2.530.528	274.568.656.368,56	102.267.608.457,41	37,25

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Gelirlerin Toplanması Sorumluluğu” başlıklı 38’inci maddesinde, kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu olduğu ifade edilmektedir.

Kurum merkez ve taşra teşkilatında yapılan incelemede icraya intikal ettirilen Kurum alacaklarının tahsilini zorlaştıran bazı hususlar olduğu değerlendirilmektedir.

Temel icra ve haciz işlemlerini yürüten icra memurlarının sayısı son yılda artmış olmasına rağmen, 11 ilde icra memuru başına düşen dosya sayısının 5.000 adetten fazla olduğu, 41 ilde icra memuru başına düşen ortalama dosya sayısının 2.000 ile 5.000 dosya arasında olduğu görülmüştür.

Haciz konulan malların sayısı artmasına rağmen satış oranının düşük kalması icra tahsilat oranlarının düşük olmasının sebeplerinden biri olarak görülmektedir. 2020 yılı sonrasında toplam 679.079 adet menkul mal için haciz işlemi uygulanmışken toplam menkul mal satış sayısı 4.912 adet; 404.294 adet gayrimenkul mal için haciz işlemi uygulanmışken toplam gayrimenkul mal satış sayısı 706 adet olarak gerçekleşmiştir.

İcraya intikal ettirilen alacakların takip ve tahsilinde gerçekleştirilen malvarlığı araştırması, e-haciz uygulanması, taksitlendirme taleplerinin incelenmesi, icra tahsilatlarının borçlara mahsup edilmesi, hacizli malların satışları gibi birçok işlem dosya bazında icra memuru aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. İcra birimlerinde yapılan incelemelerde, dosya yoğunluğu nedeniyle borçlunun malvarlığı araştırmasının dosya bazında iki üç yıl gibi

aralıklarda yapılabildiği, e-mevduat haczi uygulamasında mevduat hesaplarının otomatik olarak sorgulanmaması nedeniyle borçluların banka hesaplarına devamlı olarak haciz uygulaması yapılamadığı, dosya bazında e-mevduat haczi işlemlerinin sürekli yapılmadığı görülmüştür. Borçluların 6183 sayılı Kanun'un 48 ve 48A maddelerine göre taksitlendirme taleplerinin taksitlendirme şartlarına uygunluğunun dosya üzerinden yapılması, sistematik olarak denetlenmesini zorlaştırmaktadır.

İcra tahsilatlarının tarih itibarıyla zamanaşımına uğrama ihtimaline göre en eski borçlara mahsup edilmesi icra memuru eliyle yapılmaktadır. İllerde yapılan denetimlerde, icra tahsilatları borçlara mahsup edilirken icraya intikal eden en eski borçlara mahsup edilmesinde farklı örneklerle karşılaşılmıştır. Ayrıca, kamu alacağının cebren tahsilinde etkili bir yol alan hacizli malların satılmasında ilan süreçlerinin dijital ortama taşınmasına rağmen; satışa hazırlık, teminat alma, teminat iadesi ve satış işleminin icra memurları aracılığıyla icra birimi bazında manuel olarak gerçekleştirilmesinin icra tahsilatlarını olumsuz etkilediği değerlendirilmektedir.

İcraya intikal ettirilen Kurum alacaklarının takip ve tahsil sürecini yürüten icra memurları sayısında değişiklik olsa da icra memuru üzerine düşen dosya sayılarında dengenin sağlanmasının, icra memuru eliyle yürütülen malvarlığı araştırılması, e-mevduat haczi, taksitlendirmenin bozulması halinde teminatın gelir kaydedilmesi, icra tahsilatlarının borçlara işlenmesi gibi işlemlerin kaynak sistemler tarafından otomatik olarak uygulanmasının ve hacizli malın satış süreçlerinin elektronik ortama taşınmasının icra tahsilat oranlarının arttırılmasında faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi tarafından, icraya intikal eden prim alacaklarının etkin şekilde tahsilinin sağlanması ile icra memuru sayısı arasında doğrudan ilişkili olduğu, icra memuru sayısının artması konusunda çalışmalar yapıldığı, icra yoluyla alacak tahsilinin Kanun'da öngörülen uzun bir süreci içerdiği ve icra yoluyla yapılan tahsilatların yavaşlamasında son yıllarda yaşanan önemli doğa ve ekonomik olayların da etkisinin olduğu ifade edilmiştir.

İcraya intikal ettirilen alacakların tahsilat oranlarının düşük olmasına neden olacak hususlara yönelik olarak Kurum alacaklarında tahsilatın artırılması amacıyla bulguda belirtilen tespitler hakkında yasal ve idari tedbirlerin alınması gerekmektedir.

b) Kurum Alacaklarının İcraya Aktarılmasında Sorunlar Yaşanması ve Tebligat İşlemlerinin Gecikmesi

Vadelerinde tahsil edilemeyen Kurum alacaklarının topluca belirli dönemlerde icraya aktarılmasını sağlayan otomatik icra sisteminin yılda iki kez çalıştırıldığı ancak ikinci dönemde yıl içinde işlem yapılmasına fırsat kalmadığı, idari para cezalarının bu kapsamda icraya aktarılmadığı ve icraya aktarılan Kurum alacaklarının borçlulara tebliğ edilmesinde gecikmeler yaşandığı görülmüştür.

Kurum tarafından 2007-81 sayılı “Kurum Alacaklarının Otomatik Olarak İcra Havuzuna Aktarımı, İcra Takip Haciz ve Satış Servislerinin Yeniden Yapılandırılması” konulu yayımlanan Genelge’yle Kurum alacaklarının İcra Takip Haciz ve Satış Servislerine intikaline ilişkin işlemlerin gerçekleşmesinde ve borçların tahsilinde güçlüklerin yaşanması nedeniyle alacakların takip ve tahsilinin hızlandırılması amacıyla muaccel borçların merkez tarafından otomatik olarak topluca il müdürlüklerinin icra havuzuna atılması uygulamasına başlanılmıştır.

Yapılan incelemede vadesi geçmiş olmasına rağmen tahsil edilemeyen Kurum alacaklarının topluca icraya aktarılması amacıyla kullanılan “otomatik icra uygulamasının” son yıllarda yılda bir kez çalıştırıldığı görülmüştür. Otomatik icra uygulaması 2024 yılında ikinci kez 31.12.2024 tarihinde çalıştırılmış olmakla birlikte bu alacaklara ilişkin icra birimlerince yıl içinde işlem yapılması mümkün olmamıştır. Alacakların icraya daha kısa süreler yerine yılda bir kez yapılması icra birimlerindeki dosya yoğunluğunu ve dosya bazında yapılacak takip işlemlerini olumsuz etkilemektedir. Ayrıca, Kurumca uygulanan idari para cezaları otomatik olarak icraya aktarılmamakta ve idari para cezalarının tebliğ edilmesine rağmen icraya aktarılmayıp tahsil zamanaşımına uğrama ihtimali ortaya çıkmaktadır. İdari para cezalarının icraya intikal ettirilmesinin de otomatik icra uygulaması ile yapılması alacakların takip ve tahsili açısından faydalı olacaktır.

Otomatik icra programıyla icra havuzuna aktarılan Kurum alacaklarının icra hazırlık birimleri tarafından icra havuzundan çekilerek borçlulara ödeme emri tebliğ edilmesi gerekmektedir. 2024 yılı sonu itibarıyla, icra havuzunda bekleyen ve halen icra havuzundan çekilerek ödeme emri tebliğ edilmeyen çok sayıda Kurum alacağı bulunmaktadır.

Aynı zamanda, icraya intikal ettirilen dosya sayıları ile icraya intikal ettirildiği halde tebliğ yapılamayan dosya sayıları incelendiğinde; 2023 yılında icraya intikal ettirilen dosyaların %37,27’sinin, 2024 yılında icraya intikal ettirilen dosyaların %66,65’inin aynı yıl içerisinde

tebliğ edilemediği, icraya aktarılıp tebliğ edilmiş dosyaların dörtte birinin intikal tarihinden 30 günden fazla süre geçtikten sonra tebliğ edildiği tespit edilmiştir. Ayrıca, Kurum alacağının vadesinin geçmiş olmasına rağmen icraya geç intikal ettirilmesi veya icraya intikal ettirilmesine rağmen ödeme emrinin geç tebliğ edilmesi nedeniyle şirketin 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında çıktığı tarihlerden sonra tebliğ işlemlerinin gerçekleştirildiği örneklerle karşılaşmıştır. Bu durumlarda Kurum alacağının tahsil edilmesinde güçlükler yaşanacağı, icra haciz ve satış işlemlerinin gerçekleştirilmesinin pek mümkün olmayacağı açıktır.

Kamu İdaresi tarafından, icraya taşınması gereken kurum alacaklarının doğrudan icra havuzuna aktarılmasının her yıl mart ve eylül ayında çalıştırılan otomatik bir icra programıyla düzenli aralıklarla yapıldığı ve tebligat işlemlerinin elektronik ortamda yapılmaya başlamasıyla birlikte tebligat süreçlerinin hızlandığı ifade edilmiştir. Otomatik icra programının düzenli çalıştırıldığı ifade edilse de 2024 yılında kurum alacakları iki kez otomatik olarak icraya aktarılmıştır. Düzenli olarak yapılmayan aktarım işlemleri sonrasında icra memurlarında oluşan ani iş yükü birikimleri nedeniyle tebligat sürecinde de aksamalar yaşanmıştır.

Muaccel hale gelmiş Kurum alacaklarının düzenli ve kısa aralıklarla icraya intikal ettirilmesinin, idari para cezalarının otomatik icra programı kapsamına alınmasının ve intikal ettirilen alacakların hızlı bir şekilde tebliğ işlemlerinin gerçekleştirilmesinin icra ve haciz süreçlerinin etkinliğini artıracak değerlendirilmektedir.

c) Hacizli Araçlara Yakalama Şerhi Konulmasına İlişkin Uygulama Birliğinin Bulunmaması

Kurum tarafından haciz işlemi uygulanan araç sayısının yüksek olmasına rağmen yakalama şerhi konulan araç sayısının oransal olarak düşük kaldığı görülmüştür.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un "Menkul Malların Satışı" başlıklı 84'üncü maddesi uyarınca, menkul mallar tahsil dairelerince haciz yapıldığı tarihin üçüncü gününden itibaren üç ay içinde satışa çıkarılması gerekmektedir. Ancak, bu durum menkul mal olan araçlar için pek mümkün olmayıp araçlar için haciz işlemi uygulansa da yakalama şerhi uygulanmaması halinde kolluk kuvvetleri tarafından ilgili araçlar yakalanamayacak ve satış gerçekleştirilemeyecektir. Bu nedenle de Kurum alacağını güvence altına almak için araçlara haciz işlemi uygulandığında Kurum alacağının tahsil edilebilmesi için

önce yakalama şerhinin uygulanarak aracın kolluk kuvvetleri tarafından yakalanması gerekmektedir.

Kurumun 2023 ve 2024 yıllarında ülke genelinde haciz işlemi uygulamış olduğu araçların %92,03'ünde haciz şerhi, %6,22'sinde yakalama şerhi ve %1,75'inde ihtiyati haciz veya satış şerhi bulunduğu tespit edilmiştir. Hacizli araçlara yakalama şerhi konulmaması nedeniyle icraya intikal edilen Kurum alacaklarının tahsil edilmesinde hacizli araçların satışının oranı düşük kalmaktadır. Bu durumun temel nedeni, hacizli araçlara yakalama şerhi konulması işleminde her il müdürlüğünde farklı uygulamaların bulunması olarak değerlendirilmektedir.

İl müdürlüklerinde yürütülen denetimler sonucunda yakalama kararları sonrasında kolluk kuvvetleri tarafından yakalanarak yediemin otoparklarına çekilen araçların haczi ve satışına ilişkin bazı tespitlere ulaşılmıştır. Kurum tarafından yakalama kararı alınan araçlar yakalandığında ilgili kolluk birimi tarafından Kuruma bildirilmekte ve bu araçlara ilişkin işlemler genellikle bekletilmeden yerine getirilmektedir. Ancak, Kurumun haciz uyguladığı araçlar hakkında diğer kamu idareleri veya üçüncü kişiler tarafından yakalama kararı aldırılması halinde araç kolluk kuvvetleri tarafından yakalansa da Kuruma bildirim yapılmamaktadır. Kurumun gerçekleştirdiği araç satış dosyaları incelendiğinde; araçların yediemin otoparklarında uzun süre beklemesi nedeniyle aracın muhammen bedelinin %30'una kadar otopark ücreti ödenmek zorunda kalınmakta ve kişilerin Kuruma olan borçlarına sayılabilecek bu tutarlar hacze konu borca mahsup edilememektedir. Ayrıca, araçların otoparklarda uzun süre beklemesi veyahut il müdürlüğünde bulunan icra birimlerinde tespit edildiği üzere araç parçalarının alınması veya değiştirilmesi nedenleriyle Kurumun tahsil edebileceği satış bedelleri de piyasa fiyatlarına göre düşük gerçekleşmektedir.

Tespit edilen durumlar genellikle Kurumun haciz koyup ilk sırada olduğu araçların diğer kamu idareleri veya üçüncü kişiler tarafından yakalatılması ve yediemin otoparkına çekilmesi halinde ortaya çıkmaktadır. Kurumun haciz uygulayıp yakalama şerhi düşmediği araçların kolluk kuvvetlerince yakalanması halinde Kuruma hızlı bir şekilde bildirim yapılması veya Kurumun web servisi aracılığıyla yakalanan araç bilgilerine ulaşabilmesi yukarıda belirtilen aksaklıkların önüne geçilmesinde etkili bir önlem olacaktır. Yakalanan araçlardan Kurumca satılabilecek olanların hızlıca fiili hacizlerinin yapılarak borçluya bildirilmesi ve satışların yapılması hem Kurum hem de borçlu menfaatlerini koruyacaktır.

Kamu İdaresi tarafından, satışı halinde Kuruma gelir getirmeyeceği düşünülen araçlar için yakalama şerhi konulmadığı ve yakalama şerhi konulacak araçların belirlenmesi ile

yakalanan araçların satışları hakkında oluşturulan bir yazıyla taşra teşkilatının talimatlandırıldığı ifade edilmiştir.

Haciz uygulanmış araçların yakalanması ve satışına ilişkin ülke genelinde uygulama birliğini sağlayacak idari ve hukuki düzenlemelerin yapılması, yakalanan araç bilgilerine Kurumca hızlıca ulaşılabilmesine yönelik uygulamaların geliştirilmesi ve haciz ile yakalama işlemi arasında Kurum alacağının tahsil edilmesine yönelik mekanizmaların oluşturulmasının Kurum alacaklarının cebren tahsili sürecinin daha etkili hale getirilmesine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 9: İadeli Tıbbi Cihaz Takibinin Sağlıklı Bir Şekilde Yapılmaması

Kurum sağlık yardımlarından yararlandırılan kişilere iade alınmak kaydıyla temin edilen tıbbi cihazların iade süreçlerinin etkili bir şekilde yürütülemediği ve bu tıbbi cihazların geri alınsa dahi bakım ve onarım ile hurdaya ayırma süreçlerinde uygulama birliğinin bulunmadığı görülmüştür.

Sağlık Uygulama Tebliği'nin (SUT) "Kurumca İade Alınan Tıbbi Malzemeler" başlıklı 3.3.6 maddesinde, Kurum sağlık yardımlarından yararlandırılan kişilere iade alınmak kaydıyla taahhütname karşılığı temin edilen tıbbi malzemeler; Non-İnvaziv mekanik ventilasyon cihazları, evde uzun süreli veya taşınabilir komponenti olan oksijen tedavisi cihazları, ev tipi ventilatör, akülü tekerlekli sandalye ve ev tipi ventilatör için kesintisiz güç kaynağı cihazları olarak sayılmıştır. Aynı maddenin devamında ise hastaların cihazların temini için sağlık kurulu raporu ile il müdürlüklerine başvurabileceği, söz konusu tıbbi cihazların öncelikle Kurum stoklarından temin edileceği ve cihazın stoklarda olmaması halindeyse Kurumca onaylanması halinde hasta tarafından temin edilen cihaz bedellerinin SUT'un 3.2.2 maddesi uyarınca karşılanacağı düzenlemesine yer verilmiştir.

Yapılan incelemede Kurum tarafından hastalara verilen iadeli tıbbi cihazların takibi hem MOSİP hem de Medikal Ulak (MEDULA) uygulaması üzerinden yapılmakta olup bu iki uygulamada yer alan veriler birbirleriyle uyumsuzdur. MOSİP verilerinde, sigortalı kişinin vefat etmesine rağmen zimmetli görünen 35.460 adet iadeli tıbbi cihazın geri alınmadığı görülmüştür. Ancak, tıbbi malzemeleri kullanan kişiler ile sigortalı kişilerin her zaman aynı kişi olmaması nedeniyle etkili bir takip sürecinin yürütülemediği değerlendirilmektedir. Ayrıca, MEDULA uygulamasında da takip edilen ve üzerinde zimmetli iadeli tıbbi cihaz bulunan hasta

verileri incelendiğinde 2024 yıl sonu itibarıyla vefat eden kişiler üzerinde halen zimmetli görünen ve bu kapsamda geri alınamamış 19.747 adet tıbbi cihazın bulunduğu tespit edilmiştir.

Ayrıca Kurumun taşra teşkilatında yapılan incelemede çoğu ilde muhasebe kayıtlarında iadeli tıbbi cihazlar bulunmasına rağmen çalışır ve hastaya verilebilecek nitelikte olan tıbbi cihaz bulunmadığından söz konusu cihazlar hastalar tarafından temin edilerek SUT'da belirlenen tutarlara göre Kurumca karşılanmaktadır. Fiili denetim gerçekleştirilen illerin depolarında çok sayıda kullanılamayacak nitelikte olan, ekonomik ömrünü tamamlamış iadeli tıbbi malzeme bulunmakla birlikte hurdaya ayrılmadığı ve depolarda atıl şekilde beklediği tespit edilmiştir.

Vefat eden veya bu cihazlara ihtiyacı kalmayan hastaların tespit edilerek bu cihazların iade alınmasını, iade alınan cihazların bakım-onarımlarının hangilerinin Kurum imkanlarıyla hangilerinin hizmet alımı suretiyle yapılacağını ve bu cihazların hurdaya ayırma süreçlerini belirleyen genel mevzuat hükümleri dışında detaylı düzenlemeler, iş akış süreçleri bulunmamaktadır. Kurumun 81 il müdürlüğünde yürütülen iadeli tıbbi cihazların temin ve takibi sürecinde uygulama birliğinin sağlanması önemlidir.

Kamu İdaresi tarafından, MOSİP ve MEDULA uygulamaları arasındaki veri farklılıklarının giderilmesine yönelik çalışmaların devam ettiği, iadeli tıbbi cihazların temin, takip ve bakım-onarım-hurdaya ayrılması hususunda illerin yazıyla bilgilendirildiği ve bulgu konusunun 2025 yılı İç Denetim Programına alındığı ifade edilmiştir.

İki farklı uygulama üzerinden takip edilen iadeli tıbbi cihazlara ilişkin verilerin birbirleriyle uyumlaştırılması, vefat ettiği tespit edilen kişiler üzerinde zimmetli olan iade kapsamındaki tıbbi cihazların ilgili il müdürlüklerince takibinin yapılarak geri alınması ve iade kapsamında bulunan tıbbi cihazların temin, takip ve bakım-onarım-hurdaya ayırma süreçlerinde uygulama birliğinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 10: Kamu Kurumlarında Çalışan Bazı Personelin Yaşlılık Aylığı Almaya Devam Etmesi

Kurumdan emeklilik veya yaşlılık aylığı alan bazı kişilerin bu aylıkları kesilmeksizin ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile bunların bağlı ortaklıkları, müesseseleri, işletmeleri ve sermayesinin %50'sinden fazlası kamuya ait olan diğer ortaklıklarında görev aldıkları görülmüştür.

5335 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmüne Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 30'uncu maddesinin birinci fıkrasında Cumhurbaşkanı tarafından atananların veya görevlendirilenlerin, Türkiye Büyük Millet Meclisince yapılan seçimler sonucunda görev verilenler ile yükseköğretim kurumlarının öğretim üyeliklerine ve Sağlık Bakanlığının tabip ve uzman tabip kadrolarına yapılacak atamalar hariç olmak üzere, herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanların, genel bütçeye dahil dairelerin, katma bütçeli idarelerin, döner sermayelerin, kefalet sandıklarının, sosyal güvenlik kurumlarının ve bütçeden yardım alan kuruluşların kadrolarına açıktan atanamayacağı ve diğer kanunların bu fıkra aykırı hükümlerinin uygulanamayacağı, ikinci fıkrasında ise herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanların bu aylıkları kesilmeksizin; genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, döner sermayeler, fonlar, belediyeler, il özel idareleri, belediyeler ve il özel idareleri tarafından kurulan birlik ve işletmeler, sosyal güvenlik kurumları, bütçeden yardım alan kuruluşlar ile özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunların bağlı ortaklıkları ile müessese ve işletmelerinde ve sermayesinin %50'sinden fazlası kamuya ait olan diğer ortaklıklarda herhangi bir kadro, pozisyon veya görevde çalıştırılmayacağı ve görev yapamayacakları hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanun'un söz konusu maddesinin dördüncü fıkrasında ise ikinci fıkra hükmünün uygulanmayacağı kişiler tahdidi olarak sayılmıştır.

Yapılan incelemede 5335 sayılı Kanun'un 30'uncu maddesi gereğince ilgili kurumlarda çalışan personelin çalıştığı dönemlerde yaşlılık aylığının durdurulması gerekirken bazı kişilere bu dönemlerde yaşlılık aylığı ödenmeye devam edildiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından, aylığın kesilmesi gerektiği anlaşılanlara aylık kesme ve borç çıkarma işlemlerinin yapıldığı ifade edilmiştir. Ancak yaşlılık aylığının durdurulması gerekirken bazı kişilerin aylıklarının ödenmeye devam ettiği ve borç çıkarma işleminin yapılmadığı görülmüştür.

5335 sayılı Kanun'un 30'uncu maddesi gereğince ilgili kurumlarda çalışan kişilere ilişkin yersiz ödenen emeklilik ve yaşlılık aylığının durdurulması ve yersiz ödenen tutarlara ilişkin gerekli idari ve hukuki takibatın yapılması gerekmektedir.

BULGU 11: Özel Sağlık Hizmet Sunucularına Uygulanan Hasta Kabul Edilmeme Cezasının Yetersiz Olması ve Hastalara Yeterli Bilgilendirmenin Yapılmaması

Kurum ile özel sağlık hizmet sunucuları arasında yapılan sağlık hizmeti satın alım sözleşmesinde hastanın SGK anlaşması kapsamında hastaneye kabul edilmeme cezasının yetersiz olması sebebiyle hastalardan SUT fiyatlarının üzerinde ilave ücret alındığı, SGK'ya şikâyetle bulunan hastalara ise ne kadar ücret ödemeleri gerektiği konusunda Kurum tarafından yeterli bilgilendirmenin yapılmadığı görülmüştür.

Kurum ile özel sağlık hizmet sunucuları arasında imzalanan 2024 yılı Sağlık Hizmeti Satın Alım Sözleşmesi'nin 8.1.1'inci maddesinde; Sağlık Hizmet Sunucularının (SHS), doğrudan veya sevk edilmek suretiyle başvuran hastayı kimlik tespiti işlemlerini de yaparak Kurum mevzuatına uygun olarak kabul etmek zorunda oldukları, kabul edilmeyen hastaya kabul edilmeme gerekçesinin SHS yetkilisinin imzasıyla yazılı olarak bildirileceği, kabul edilmeyen hastanın yazılı olarak Kuruma müracaatı halinde SHS tarafından belirtilen gerekçenin Kurum tarafından uygun bulunması gerektiği, aksi takdirde her bir hasta için 31.692 TL ceza uygulanacağı ve tespit edilen fiilin açıkça belirtilmek suretiyle SHS'ye tebliğ edileceği belirtilmiştir.

Söz konusu 31.692 TL tutarındaki ceza Kurum tarafından gönderilen cevapta 2025 yılında 45.614 TL'ye çıkarılmakla birlikte, maddede yer alan “her bir hasta” ifadesi “her bir başvuru” şeklinde değiştirilerek cezai şartın ağırlaştırıldığı ve ilgili il müdürlüklerine ilave ücret hesaplanması için uyarıda bulundukları ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede bazı özel hastanelerin ceza tutarının düşük olmasından faydalanarak, hastalardan yüksek ücret almak amacıyla bazı ameliyatlarda hastaları 'özel hasta' veya 'ücretli hasta' gibi çeşitli isimlerde kabul ettiği, bu hastaları SGK anlaşması kapsamından çıkarıp yasal olarak alabilecekleri ücretlerin üzerinde ücret aldıkları tespit edilmiştir. Hasta tarafından şikâyetle konu edilse bile ceza tutarı düşük olduğu için hastaneler bu durumdan kazanç sağlamaktadır.

Örneğin endometriyoma ve endometriyozis operasyonu kapsamında bir özel hastaneye başvuran hastanın ameliyatı SGK anlaşması kapsamından çıkartılmış, ücretli hasta adı altında hastadan 120.000 TL ilave ücret alınmıştır. Hasta tarafından SGK'ya yapılan şikâyet sonucunda gerçekleştirilen incelemede, endometriyoma ve endometriyozis operasyonlarının SGK anlaşması kapsamında P620520 ve 620520 SUT kodları ile kuruma fatura edilebilecek ve

hastanenin bu durumda en fazla 15.000 TL ilave ücret alabilecek olmasına rağmen, hastanenin ceza riskini kabul ederek hastadan 120.000 TL ilave ücret aldığı görülmüştür. Bu durumda hastane ceza tutarı ve ameliyat ücreti tutarı düşüldüğünde $120.000 \text{ TL} - (15.000 \text{ TL} + 31.692, \text{ TL}) = 73.308 \text{ TL}$ kazanç elde etmiştir.

Kurum tarafından hastalara gönderilen cevabi Yazı'da ise hastalardan hastanenin ne kadar fazla ücret aldığı belirtilmemekte ve bu durum hastalar açısından hukuki süreçlerde mağduriyetlere sebebiyet vermektedir.

Kamu İdaresi tarafından; söz konusu 31.692 TL tutarındaki ceza tutarının 2025 yılında 45.614 TL'ye çıkarıldığı, maddede yer alan “her bir hasta” ifadesinin “her bir başvuru” şeklinde değiştirilerek cezai şartın ağırlaştırıldığı ve ilgili il müdürlüklerine ilave ücret hesaplanması için uyarıda bulunulduğu ifade edilmiştir.

Kurum ile özel sağlık hizmet sunucuları arasında yapılan sağlık hizmeti satın alım sözleşmesinde hastanın SGK anlaşması kapsamında hastaneye kabul edilmeme cezasının, maktu tutarın haricinde hastalardan fazla alınan ücretin belirli bir oranında ceza uygulanması yoluyla arttırılması ve hastalara fazla alınan ilave ücret tutarı hakkında yeterli bilgilendirmelerin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Kira Sözleşmeleri Uzun Süre Devam Ettirilen Taşınmazlara İlişkin Kira Bedelleri Güncellenirken Rayiç Değerlerin Dikkate Alınmaması ve Kira Bedellerinin Artmasına Rağmen Teminat Tutarlarının Güncellenmemesi	2023	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporu'nun Diğer Bulgular bölümünde 4 numaralı bulguda yer almaktadır.
Kurum Alacaklarının Takibinin Yapıldığı Yazılımlarda Entegrasyonun Sağlanmamış Olması	2023	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporu'nun Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular bölümünde 1 numaralı bulguda yer almaktadır.
Arsa Payı Karşılığı İnşaat Yaptırılmasına İlişkin Protokol Kapsamında Yürütülen Faaliyetlerde Eksikliklerin Bulunması	2023	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporu'nun Diğer Bulgular bölümünde 3 numaralı bulguda yer almaktadır.
Taşınmaz Kiralamalarında Sözleşme Hükümlerine Uyulup Uyulmadığının Kontrolünün Yapılmaması	2023	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporu'nun Diğer Bulgular bölümünde 1 numaralı bulguda yer almaktadır.
Faaliyet ve Alacak Hesaplarına Ait Tahsilatların Emanet Hesaplarında İzlenmesi	2023	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporu'nun Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular bölümünde 3 numaralı bulguda yer almaktadır.
Tecil ve Taksitlendirmelere İlişkin Mali İşlemlerin Muhasebe Kayıtlarına Tam ve Doğru Şekilde Yansıtılmaması ve Tecil İşlemleri İçin Alınan Teminatların Eksik Muhasebeleştirilmesi	2023	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporu'nun Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular bölümünde "Tecil ve Taksitlendirmelere İlişkin Mali İşlemlerin Muhasebe Kayıtlarına Yansıtılmaması ve Tecil İşlemleri İçin Alınan Teminatların Tam ve Doğru Muhasebeleştirilmemesi" başlığıyla 4 numaralı bulguda yer almaktadır.
İcra ve Haciz Süreçlerinin Sağlıklı İşlememesi	2023	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporu'nun Diğer Bulgular bölümünde 8 numaralı bulguda yer almaktadır.
İadeli Tıbbi Cihaz Takibinin Sağlıklı Bir Şekilde Yapılmaması	2023	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporu'nun Diğer Bulgular bölümünde 9 numaralı bulguda yer almaktadır.

Prim Borcuna Karşılık Satış Amacıyla Alınan Taşınmazların Nakde Dönüştürülememesi	2023	Yerine Getirilmedi	Sayıştay Denetim Raporu'nun Diğer Bulgular bölümünde 5 numaralı bulguda yer almaktadır.
--	------	--------------------	--